

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 20.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejema mesečno K 1.90

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 "
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primerna popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ograke poštne
hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Italija uči.

Zadnje dni smo doživeli nekaj izredno zanimivega.

Soc. demokracija dviga v celi Evropi ošabno glavo. Žalostne gospodarske razmere povzročajo splošno nejevoljo v ljudskih masah, soc. demokracija, koje taktika je vsa osnovana na golem demagoštvu, pa to izrablja in hujska k revoltam, generalnim štrajkom in neredom. Namena, da bi se gmotne razmere proletariata kaj izboljšale, pri tem nima, ker sama dobro ve, da nobena revolucija ne bo gospodarskih razmer bistveno izboljšala, tudi če bi potem soc. demokrati, ki imajo veliko besed, a glede prihodnje urečbe človeške družbe tavajo v popolni temi, res na vrh prišli. Kar soc. demokracija hoče, je popolna zmeda, da bi njeni voditelji prišli povsod do politične vlade. Menjale bi se vladajoče osebe, siromaki bi pa stradali naprej kakor so preje in delavci bi garali dalje kakor danes garajo.

Najbolj pa se soc. demokracija obrača proti militarizmu. Sicer pravi, da ji je za takozvani večni mir, a velik revček je, kdor to verjame. Stranka, ki dan na dan stan proti stanu hujska, ki povzroča krvave ekscese in razvema najdivjeje strasti v masah, nima pravice o miroljubnosti govoriti. Kdor tako ljudi ščuva, ta jih gotovo ne bo izboljšal in povzdignil, da bi mogli tudi narodi medseboj v miru živeti in iz grole bratovske ljubezni poravnati medseboj vse konflikte. Za »večni mir« more delati edino Cerkev, ki ljudstva res izobražuje in plemenituje, ne pa stranka, ki je osnovana na sovraštvu in je proletarijat, kolikor ga ima v rokah le podivjala, kakor kažejo prejšnji zgledi. Tudi »večni mir« je v ustih soc. demokracije le demagoška fraza. Soc. demokraciji je na tem, da čimprej izpodkoplje armado zato, ker je varhinja reda in edina še uspešno zadržuje splošni polom, ki ga soc. demokracija hoče.

Pa končno bi človek tudi to potrpel, če ne bi soc. demokracija poleg svoje demagogije razvijala tudi najskrajnejši terorizem. Pomislimo: par zastopnikov soc. demokracije iz celega sveta se zbere nekje v Švici in diktira evropskim narodom, da ne smejo začeti vojske! V čegavem imenu govorijo ti ljudje? Nekaj milijonov volivcev imajo za seboj, pa vendar hvalabogu se ne ve-

čine evropskega ljudstva. To je eno. Drugič pa: Kako naj si pusti nemško ljudstvo komandirati, da nima začeti s Francijo vojske, od gospodov francoskih soc. demokratov in Francija od nemških? To je pač terorizem, tako nesramen, da si ni mogoče misliti večjega.

Ali prav te dni je mednarodna soc. demokracija dobila v tem oziru poštno lekcijo, ki si jo bo pač dolgo zapomnila. Lahko hočejo Tripolis zasesti. Pravice do tega sicer nimajo, vendar bi z ozirom na dejstvo, da druge države tudi nič drugače ne postopajo, bili ne-spametni, če bi ugodno priliko zamudili in pustili, da si Angleži in Francozi razdelita medseboj vso Severno Afriko in dobiva v roke vso trgovino, Italija pa bi bila na njuno milost navezana. Sicer pa je tudi s stališča splošne civilizacije le koristno, če se Turku iztrga dežela, ki pod njegovim gospodarstvom propada. Okupacija Tripolisa pa je končno tudi v prid laškemu delavskemu ljudstvu, ker bo povzdignila blagostanje celega kraljestva, odprla laški produkciji nov trg, trgovstvu nova pota, proletarcu pa dala novega zaslužka.

Gospodom internacionalnim socialnim demokratom pa to ni bilo všeč. Kaj njim za veliko gospodarsko korist, ki jo bo od tega imelo štiridesetmilijonsko ljudstvo, oni se boje zgolj, da bi se zopet ne okreplil militarizem, ki je za načrte gospodov internacionalcev tako nevaren. In so zato sklenili, da Italija ne sme v Tripolis!

In kaj se je zgodilo? Gospodje Jaurès, Bebel, Vandervelde, Adler, Austerlitz in kako se že pišejo, so se strašno blamirali. Laški delavec jim je pokazal figo. Ne samo zato, ker laški soc. demokrati čutijo, da bo okupacija Tripolisa ljudstvu le v korist, ampak tudi zato, ker še imajo nekaj narodnega čuta in narodnega ponosa in si ne dajo od internacionalnega biroja kar tako narekovati, kaj bi laški narod smel in kaj ne.

Kaj nas to uči?

Prvič, da so v življenju naroda momenti, ko morajo sile, ki v njem počivajo, izbruhniti na dan, ne da bi se menile za teorije gospodov soc. demokratov in podobnih utopistov. Lah rabi Tripolis, zato si ga bo vzel. Ves narod kar gori te želje, v dolgem miru polenela mladina teži po krvavem plesu, ki obeta slavo domovine. Soc. demokrat naj pisari, kar hoče, kri je kri in želja po ekspanziji, po tem, da se kruta moč pokaže, je močnejša kakor sentimentalne sanje pacifistov. Močnemu gre

svet! Čim več ga ima, tem boljše se mu godi.

Drugič: zločin je v takih momentih z nepremišljeno agitacijo proti eventualni krvavi rešitvi konflikta pa-sti lastni domovini v hrbet kakor to delajo soc. demokrati. To je delo izdajalcev! Opominjati na mir, želeti mirno rešitev, vplivati na državi, da se mirno pobotate, to ni samo lepo, ampak dolžnost vsakega civiliziranega človeka in stranke zlasti danes, ko vojske toliko stanejo; izdajalsko pa je, lastni državi zagroziti z generalnim štrajkom in revolucijo, ako bi se vojska kljub vsem pogajanjem začela! Nemška soc. demokracija je s to svojo agitacijo n. pr. le Angliji in Franciji koristila in če bi bilo laško delavstvo tako trapasto, kakor to želi rdeče internacionalno vodstvo, bi Italija lahko potem do sodnega dneva čakala, da si ustvari za svoj nadaljnji razvoj potrebno kolonijo, ker bi si jo najbržeje Francozi in Angleži medseboj razdelili. Če to ne bi bilo izdajstvo, ne vemo, kaj bi bilo.

Tretjič: V takih momentih je sploh skrajno perfidno zoper armado hujskati. Italija je začela na svojo pest tripoliško akcijo. Najbržeje pride vsled tega do velikega požara na Balkanu. Vsled tega bodo zopet vse vevlasti po koncu Turčija razpada, vevlasti kome prejšijo, da si jo medseboj razdele. Tista država, ki bo brez dobro pripravljene armade in brodovja, bo v takem slučaju na stran potisnjena. Naj nam Lah še Albanijo vzame in pot v Solun zapre, Francija, Anglija, Rusija in Nemčija naj si razdelijo Malo Azijo, potem se nam vrat zadrignejo ob prvi priložnosti. In zato je izdajalec in nič drugega, kdor skuša zdaj svojo domovino oslabil s protivojaško agitacijo.

Lah so soc. demokraciji pokazali, da si tega ne puste dopasti.

To je, kar je v tripoliški aferi najbolj pomembno.

Delo S. L. S.

Nemška strokovnjaška sodba o vodopravnem prizadevanju in hidroelektričnih načrtih kranjskega deželnege odbora.

Rudniški ravnatelj gospod S. Rieger je v listu »Oesterreichische Wasserwirtschaft« priobčil članek o gospodarskih in industrijskih prizadevanjih raznih dežel v monarhiji, kjer na prvem mestu navaja Ogrsko in Galislo, glavni del članka pa posveča sedanjemu kranjskemu deželnemu od-

boru in njegovim prizadevanjem na vodopravnem in hidroelektričnem polju. Rieger piše: Odkar je Slovenska Ljudska Stranka dobila večino v deželnem zboru, si navzlic dejstvu, da pripadajo njeni volivci skoraj izključno kmečkemu stanu in mali obrti, prizadeva, da med drugim ustvari tudi domačo »narodno« industrijo. Svojo glavno pažnjo je v tem oziru obrnila na izkoriščenje vodnih sil. Ona hoče, da dežela sama gradi naprave v svrhu oddaje moči industrijam, in postavi podeželne centrale za preskrbo večjih pokrajin z električnim tokom za luč in moč. Po njenem načrtu naj dežela sama preskrbi električni tok tudi za elektrificiranje železniškega prometa ter tako po možnosti dobi v svojo oblast vso proizvodnjo električne sile v deželi. Na to meri tudi razlastitveni zakon, sklenjen v kranjskem deželnem zboru januarja lanskega leta. V kranjskem deželnem stavbenem uradu se je ustanovil poseben oddelek za proučevanje kranjskih vodnih moči in izdelovanje načrtov za hidroelektrične naprave. Prva taka deželna naprava se namerava na Gorenjskem in temelji na izkoriščanju ene stopnje Savinega padca. Komisijonelna razprava je določena za 27. in 28. septembra letos. — Nanašajoč se na predmeten razglas v ljubljanskem uradnem listu, ki ga priobčuje dobredno, nadaljuje člankar: Dežela Kranjska namerava torej izkoristiti Savo ob njenem teku navzdol, ko se združita oba njena izvira. Zajeza leži južnozahodno ob Radovljici. Ovinek, ki ga napravi Sava pod Radovljico nasproti Mošnjam, omogočuje vsekako vpoštevanja vredno pridobitev padca. Izkoriščanje te stopnje se je tudi od zasebne strani že večkrat nameravalo, toda radi stroškov in pa težko pri odkupu sveta se je stvar zopet opustila. Dežela je, kar se tiče odkupa zemljišč, zlasti pa še najetja denarnih sredstev po ceni obrestni meri, v veliko ugodnejšem položaju, nego zasebniki. Ako še železniško ministrstvo priskoči na pomoč podjetju s tem, da postane odjemalec toka po dobri ceni, potem ni dvomiti, da se bo naprava zadostno obrestovala. Kakor hitro bo oddan ves tok te prve naprave, se namerava deželni odbor kranjski takoj lotiti gradbe nadaljnjih naprav. Deželna banka, ki se ustanovi po sklepu deželnega zbora kranjskega na iniciativo S. L. S. in dotira z 10 milijoni, bo poleg melioracij najbrže podpirala tudi načrte S. L. S. za povzdigo obrti in osnutje industrijskih podjetij. S stališča izkoriščanja

LISTEK.

„Ljudski Dom“ — naš „Socialni muzej“.

S. L. S. ima dve veliki prednosti pred nasprotniki: prvič se nje demokratični program strinja z veliko, splošno kulturno-historično tendenco, katera je odpravila suženjstvo in stremljenje proti enakopravnosti stanov. Ne stan nad stanom, ampak stan poleg stanu! Drugič pa si je izbrala za svoje torišče ležino, katere naravna bogastva in zmoglosti kaže se neodkrita in neizrabljena, organizirati je začela veliko večino slovenskega naroda — pozabljen in zanemarjen ljudstvo. Nasprotniki so v nerazumljivi kratkovidnosti, ki je slepa za celo historično in socialno obzorje, osredotočili in izčrpali svoje moči v manjšini, katera je cvetela in vladala, a dozorevša dospela na pot vsega časnega.

Mi smo stoprav začeli ledino orati in obdelovati, delo bo komaj končala naslednja generacija, kajti obseg je ogromen, skoro nepregleden in nepreračunljiv. Zavaliti je treba veliko skalo, mi jo hočemo zavaliti v gotovi smeri, v gotov namen; pri tem pa ne smemo pozabiti, da ima tudi skala sama v

sebi svoj namen in svojo smer vsled svojih naravnih lastnosti in zakonov, in tako bi se lahko zgodilo, da se omajana skala zavalja na valilca samega in ga zdrobi. A to je baš velika prednost in sreča S. L. S., katero sem navedel na prvem mestu, da si odgovarjata snov in kov, da se strinja nje demokratični program s splošno kulturno-historično tendenco. Ne moti nas, da kratkovidni nasprotniki vpijejo in nam podtikajo nečedne motive, kajti prazne besede nikoli ne zakrijejo dejstev.

Kako hitro in zdravo napreduje delo S. L. S., dokazuje najboljše naš dne 17. septembra 1911 slovesno otvorjeni »Ljudski dom«, s katerim si je S. K. S. Z. postavila lastno streho. Dnevne skrb in težave, prevelika bližina dogodka nam brani, da morda vsi ne moremo primerno oceniti njegovega dalekosežnega pomena. Zato je potrebno in koristno, da si pomenljivi dogodek še enkrat predočimo v miru in samoti domačih sten ter skrbno ohranimo v ojačenje svoje samozvesti tiste misli, ki se nam zbude ob tem spominu.

Pred vrsto različnih govorov in prizorov nam obstane duh na pismenem pozdravu dr. Janeza Kreka, ki se čita kakor poslanica, Dr. Krek naznaja, da se preosnuje v kratkem S. K. S. Z. v centralo s posebno pisarno, iz ka-

tere se bo vodilo in organiziralo društveno življenje po celi Sloveniji. Centrale za ljudsko blaginjo imajo nalogo, da v najširših krogih bude zanimanje za socialne probleme, obenem pa tudi kažejo uspešne pomočke in metode, kako se sigurno in najkrajšim potom rešujejo.

Takoj po ustanovitvi centrale nastane zahteva, ki sploh omogočuje uspešno delovanje centrale: pisarna s strokovno izvežbanim, zanesljivim in dobro plačanim uradniškim aparatom. Dilematizem je dober za inicijativo, a če pravečasno ne odstopi, uduši vsak inicijative. Stroški za uradnike se stoterno obrestujejo s tem, da odvrčajo škodo in nepotrebne stroške, ki jih vedno in povsod povzroči neizkušenost naivnega, čeprav navdušenega in požrtvovalnega diletanta. Naša društva bodo delovala in napredovala uspešneje, ako dobe enotno obliko in osrednje vodstvo, ako se torej osnuje centrala z izvežbanim uradništvom.

Kdor zasleduje socialno in kulturno gibanje velikih narodov, ki so nas Slovence za stoletja prehiteli v zgodovini, tega pretrese dr. Krekova kratka in hladna izjava, ki naznaja Slovenstvu zgodovinski trenutek, da smo v nekaj letih dohiteli stoletja. S. K. S. Z.

postane centrala dušne in telesne blaginje slovenskega ljudstva, S. K. S. Z. postane globok, neizčrpen studenec, iz katerega se bodo razlivala reke dušne in telesne blaginje po vsem Slovenskem. Take centrale že imajo veliki narodi in jih imenujejo »socialne muzeje« ali »centrale (institute) za ljudsko blaginjo«.

Drugod zaostali, smo Avstrijci lahko ponosni, da se je ustanovil prvi socialni muzej leta 1889 na Dunaju pod imenom »obrtno-higijenski muzej«, ki pa žalibog še ni prišel preko začetnega razvoja. Isto leto je osnoval v Parizu grof Chamberun »Musée social«, ki se je v kratkem času tako popolno razvil, da služi za vzor enakim napravam v drugih državah. Na Nemškem imajo socialne muzeje v Frankfurtu in Bremenu; v Münchenu se imenuje »Muzej za delavsko blaginjo« (Museum für Arbeiterwohlfortschrittseinrichtungen); v Berlinu imamo »Državni muzej za delavsko blaginjo« in »Centralo za ljudsko blaginjo«; v Moskvi »Muzej za delavsko blaginjo«.

V splošnih potezah hočem orisati glavni značaj te socialne naprave. Zakaj se imenuje navadno »socialni muzej«? Muzej nazivamo zbirko kulturnih predmetov iz preteklih časov, katera nam v kolikor mogoče živi podobi kaže

vodnih sil zaslužijo prizadevanja kranjskega deželne zboru vso pozornost; bilo bi le žele, da tudi sosedni deželi, Koroski in Štajerski, ne držita križem rok, drugače ji bo Kranjska, kar se tiče praktičnega pospeševanja izkoriščanja vodnih sil, zopet prekosila. — Tako strokovnjak S. Rieger. Pripominjamo, da so članek med drugim ponatisnile »Freie Stimmen«, ki S. L. S. pač niso naklonjene. Kako smešno izgleda ob tem bevskanje in natolcevanje naših pritlikovskih zavidnih liberalcev!

„Slovenska Straža“.

Alkohol in »Slovenska Straža«.

Ze nekterikrat smo v svojih poročilih se dotaknili tega vprašanja, toda vedno bolj spoznavamo, da bo treba svojo pozornost še bolj posvečati temu pojavu.

Prav imajo tisti, ki pravijo, da je alkohol največji sovražnik našega naroda. Pijano ljudstvo, ki brez alkohola živeti ne more, ni zmožno pravega življenja in se mu tudi ne bo nikdar dobro godilo. Samo trezen narod je zmožen ustvariti kaj velikega. Narod danški je maloštevilen, toda trezen, zato je v kratkem času prišel do blagostanja vseh slojev, kultura je pri njem visoka in spoštovan je pri vseh narodih. Zakaj? Odpovedal se je alkoholu, zato je denar, ki ga je prej izdajal za žgane pijače porabil za povzdigo svojega šolstva, kulture in gospodarstva. Odpoved žganju pa je prinesla narodu ne samo dovolj denarja, ampak tudi vse boljše ljudi, treznejše, vstrajnejše, plemenitejše. Alkohol namreč ubija v človeku vse plemenito, slabi pa voljo, kvari značaj, jemlje idealnost in ljubezen do plemenitih in velikih dejanj. Alkoholik niti nima volje, še manj pa moči za resno, veliko delo, ki bi koristilo njemu kakor tudi narodu.

Kaj pa naš narod? Molčimo? Ne! Ljudstvu je treba povedati resnico. Glavna ovira, da ne gremo hitreje naprej, je alkohol. Naj bi porabil narod tisti denar, ki ga izda za žgane pijače, za druge stvari, ne bi bilo toliko bede in gorja in imeli bi boljše ljudi, ki bi več delali in z manjšim naporom več dosegli. Ali ni morda resnica, da nam alkohol vliva malodušnost v srce in jemlje veselje do dela, ker ne gre delo tako izpod rok? Vprašaj vsak sam pri sebi!

Zadnje dni beremo v slovenskih časopisih tožbe čez mladino. Obtožujejo jo, zlasti izobraženo, da je izgubila plemenitost, misel za samovzgojo za resne ljudi. Navaajo različne vzroke; toda za vsem tiči zadaj — preobili alkohol.

Razna zadnja poročila z narodne meje na severu in jugu pa opozarjajo »Slovensko Stražo« zlasti na alkohol ob meji. Mnokrat se je izreklo, da je povodenj alkohola na meji hujša kakor tuja povodenj. Pisalo se je že mnogo, kako ravno tujci z alkoholom podirajo slovenske domove in spravljajo slovensko mladino na svojo stran. V gostilni se je izkolilo nemčurstvo, tam

se zapravlja narodna zavednost, odločnost, ljubezen do svojega, v gostilni se prodajajo slovenski grunti. In to pri pijači, ki ni naša in z ljudmi in pri ljudeh, ki niso naši, ki nam ne želijo dobrega, ampak so v svoji premetenosti spoznali, da nam največ lahko škodijo z gostilno in žganjarno. Kdor je hodil po narodni meji in ni bil slep, je to moral videti.

Tujci delajo proti nam z gostilno in pijačo. Zato tudi iz tega razloga pozivamo svoje podružnice, zlasti obmejne: »Vzgajajte ljudstvo k treznosti! Vzemite ljudstvu, posebno mladini, alkohol!«

To je tudi narodno-obrambno delo in sicer največje.

Nabralo se je kot Slomškov dar:

Nabral g. Fran Biščak pri pogrebu pokoj. g. Josipa Dolžan v Gorenji Košani 2 K 10 v. — Nabral vipavski pododbor S. D. Z. na izletu na Nanos, pri pečenem jancu 15 K 38 v. — Dar občinskih odbornikov na Ježici, ob priliki volitve župana 15 K 22 v. — Č. g. Fr. Dovnik, dekan, Gornjigrad 5 K. — Vse za vero in domovino, tudi kri in življenje! Ta pozdrav poslala gđc. Marija Wigele, Križe pri Tržiču, v obliki 1 K, želeč mnogo enakih pozdravov. — Dekliška Marijina družba Sv. Jurij ob Ščavnici, (članarina) 10 K. — Daroval neimenovan po č. g. A. Cilenšek v Poljčanah 3 K. — G. Avgust Pavšek, Ljubljana 1 K. — Tamburaši Kat. društva rokodelskih pomočnikov na Vrhniki, kot odškodnino za sodelovanje pri veselici dne 24. t. m. v Ligojni 10 K. — Č. g. I. Zabukovec, kn. škof. svetnik, Križe pri Tržiču, mesto brzojavnega pozdrava I. skupščini »Slovenske Straže« 1 K. — Gđc. Marija Wigele, Križe pri Tržiču, za izgubljeno stavo 1 K.

Prispevki podružnic:

Podružnica v Št. Ilju v Slovenskih goricah 110 K. — Zenska podružnica v Šmarjah pri Jelšah 30 K. — Moška podružnica v Šmarjah pri Jelšah 16 K. — Zenska podružnica v Sv. Križu tik Slatine 20 K. — Podružnica v Kostrevnici 28 K 60 v. — Podružnica Marija na Zili 21 K 40 v. — Podružnica Sv. Tomaž pri Ormožu 5 K. — Podružnica v Radovljici 62 K. — Podružnica Sv. Lenart v Slovenskih goricah 200 K. — Podružnica Brdo pri Domžalah 29 K. — Podružnica Hotič pri Litiji 12 K 40 v.

Iz nabiralnikov:

Podružnica v Kranju iz sledečih nabiralnikov »Slovenske Straže«: v gostilni »Pri zlati ribi« 8 K 73 v. v gostilni pri Ručigaju 4 K 75 v. v gostilni »Pri Zorcu« 1 K 17 v. — V prodajalni P. Babič 1 K 46 v. — Iz nabiralnikov v gostilni gospe Angele Česnovar 32 K 50 vinarjev.

V UVAŽEVANJE!

Brezje - Marija Pomagaj, krasen kolek zlasti za Marijine družbe!

Drože (kvas) iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8, v korist obmejnih Slovencev. Izborna blago, da mu ni para. —

Vsaka zavedna slovenska gospodinja zahteva vedno in povsod te drože.

Samo enkrat poizkusite praino milo z znamko Slovenska Straža iz glavne zaloge C. Menardi v Ljubljani! V Ljubljani se dobiva po vseh trgovinah. Zahtevajte in poizkusite!

Izvrstnega umetnika in strokovnjaka za slikanje cerkvenih oken in umetnega steklarstva smo dobili. Čl. župne urade in stavbenike prosimo, da se v vseh teh delih obračajo na Slovensko Stražo.

Čistilo za čevlje! Nedosežno! Kje? Kregar in Seljak, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

V vsaki slovenski hiši se bodo udomačile drože, kvas iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8.

Z blagom, še bolj pa s ceno je bil zadovoljen vsak, kdor je naročil papir Slovenske Straže. Vse vrste papirja za pisarne župnih, občinskih in drugih uradov, papir za pisma, za pisalni stroj, pivniki, ovojni papir. Zahtevajte vzorce, vzorce!

Zavarovati se, pomeni smrti vzeti polovico groze, boleznj polovico bolečin in bede, otrokom preskrbeti zadostno doto, zvišati svoj kredit in na lahek način plačati svoje dolge. Slovenska Straža v Ljubljani daje brez plačn o pojasnila in nasvete.

Čebelno-voščene sveče v korist Slovenske Straže. Opozarjamo prečastita cerkvena predstojništva, da smo se pogodili s prvo slovensko svečarno J. Kopač v Gorici radi prodaje voščenih sveč v korist obmejnim bratom. Toplo priporočamo!

Zlata repata zvezda je znak raznih tkanin, katere naj imajo trgovci v zalogi, naši ljudje pa kupujejo. Za dobro, fino blago in postržbo zagotavlja tovarniška zaloga Hermes, Ljubljana, Šelenburgova ulica.

Tedenski pregled.

Glede sklicanja državnega zbora so se lagali liberalci in socialni demokrati, da se je v seji načelnikov 15. t. m. zastopnik »Hrvatsko-slov. kluba« izjavil proti sklicanju. V resnici pa se je dr. Korošec odločno izjavil za sklicanje, le proti temu je bil, da bi se sklicali takoj, ko ničesar še ni bilo pripravljene in bi radi deželni zborov, ki so bili sklicani za 20. september, mogoč zborovati le tri dni. Kaj posebnega bi v tem času pač ne mogel ukreniti. Tudi so se še vršila pogajanja z ogrsko vlado zaradi uvoza argentinskega mesa. Liberalci in socialni demokrati so kakor vedno tudi ob tej priliki lagali in uganjali komedijo. Ob isti priliki je pa dr. Korošec vložil najodločnejši ugovor proti temu, da bi Avstrija Ogrski za slabo argentinsko meso prodala korist hrvatsko-dalmatinskih železnic ter ji dovolila drugi tir Košičko-Oderberške železnice. Ministrski predsednik Gautsch je odgovoril, da se bo o tej stvari izjavil, ko se snide državni zbor, zasebno pa je dr. Korošcu zagotovil, da se bo oziral na stališče »Hrvatsko-slovenskega kluba«. Državni zbor

se skliče 5. oktobra. — Za podporo kranjske živinoreje se je v odboru kmetijskega sveta na Dunaju dne 16. t. m. najodločnejše zavzel deželni državni poslanec Povše ter predlagal 100.000 K državne podpore za nakup krepkih krmil za prašiče. Iz njegovega poročila posnamemo, da je živinoreja na Kranjskem po številu sicer deloma padla, a plemensko se zelo izboljšala. Našelo se je ob zadnjem štetju med drugim 20.420 telic, 10.496 mladih juncev, 62.719 volov, 177.300 prašičev, 563.915 perutnine. — Novo katoliško škofsko društvo za Istro se je osnovalo v Pazinu. — Krščansko-socialni deželni odbor v Nižji Avstriji gospodari tako dobro, da izkazuje za lansko leto 3 milijone 551.000 K prebitka. — Vsled velikih draginskih izgrediv na Dunaju

ob katerih je druhal napravila poldrug milijon škode, je bilo obsojenih velik oseb od dveh mesecev do dveh let tel. ke ječe. Socialnodemokratske žrtve! — Malnerjev hotel na Bledu je na dražjo kupil jeseniški kolodvorski restavrateur g. Dolničar za 185.000 K. — Zahteve državnih uslužbencev na železnica, poštah in drugod za zboljšanje gnotnega položaja so vsled draginje postale pereče ter isti groze s pasivno rezistenco oziroma štrajkom, ako se jim ne ugodi. Vlada se posvetuje in pogaja z zastopniki uslužbencev. — Novo cesto napravijo iz Kringe v Istri čez Drago v Sv. Peter v Šumi. — Kolera na Reki in v okolici še ni ponehala in je bilo te dni ustavljenih 300 romarjev, ki so hoteli iti na Trsat. — Restavracije južne železnice v Št. Petru je prevzel g. Dolničar iz Šmartne. — Avstrijski Lloyd je praznoval 25. t. m. svojo petinsedemdesetletnico. — Novi vojni minister pl. Auffenberg je baje za železniško progo Sarajevo-Split, češ, da je to najboljša zveza Dalmacije s Hercegovino-Bosno. — Družba sv. Mohorja je začela razpošiljati svoje knjige. Vrsta razpošiljanja je: Amerika, Afrika, Azija, krška škofija, razni kraji, tržaškoperska, lavantinska, ljubljanska škofija in goriška nadškofija. — Mladji zrakoplovec Vidmar, ki se je potegoval za nagrado tržaškega mesta v znesku 5000 K, je prispel vsled mraka namesto v Trst v Tržič (Monfalcone). Ko je hotel svoj polet nadaljevati proti Trstu, se je zrakoplov poškodoval in padel. Vidmar ni poškodovan. — Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani je te dni priredilo v »Rokodelskem domu« razstavo knjigovodstva, krojaškega, črevljarskega in tečaja za obrtno knjigovodstvo. Razstava je najlepše uspela. — Socialnodemokratska mizarska zadruga na Viču je prišla v konkurz. — Vodopravna obravnava zaradi deželne elektrarne pri Globokem na Savi se je vršila 27. t. m. na okrajnem glavarstvu v Radovljici. — N. D. O. v Trstu je na svojem shodu dne 24. t. l. dokazala, da ljubimkuje z revolucijo in protiaustrijskim duhom. Dr. Josip Mandič je na tem shodu tudi hujskal zoper zastopnike kmečkih koristi in pretil z »grozotami revolucije«. — Pri občinskih volitvah v Šmarci je zmagala S. L. S. v vseh razredih. —

kulturne oblike in pogoje, v katerih so živeli naši predniki pred tisočletji in stoletji. Ravno tako je socialni muzej zbirka predmetov iz naše sodobne kulture, omejena samo toliko, da kaže predmete in naprave, ki pospešujejo dušno in telesno blaginjo ljudstva. Poleg zbirke higijskih predmetov, nazornih učil o tuberkulozi in alkoholu, grafičnih tabel, načrtov in vzorcev za delavska in kmečka stanovanja, za tovarne in stroje, šole, hiralnice, kopališča itd. obsega vsak socialni muzej še pisarno s strokovnim uradništvom, ki daje prvič ustna in pismena pojasnila o razstavljenih predmetih, drugič pa tudi o vseh socialnih, zlasti društvenih zadevah, ki se tičejo ljudske blaginje.

Pisarne socialnih muzejev se razvijajo po krajevnih razmerah in potrebah, tako da obsegajo več oddelkov, n. pr. oddelek za zdravstvena in pravna pojasnila. A tudi aktivno posegajo socialni muzeji v socialno gibanje s tem, da vzdržujejo socialne knjižnice in čitalnice, izdajajo lastna glasila in letake, prirejajo predavanja in tečaje, skupne izlete in potovanja, razpisujejo darila in natečaje. Berolinska »Centrala za ljudsko blaginjo« ima poseben oddelek za ljudsko blaginjo na kmetih s posebnima glasiloma: »Dežela« in »Nemški vaški vestnik«.

Vlogo te prevažne socialne centrale prevzame pri nas S. K. S. Z. v »Ljudskem domu«, ki nadkričuje druge svetovne socialne muzeje s tem, da ne skrbi samo za telesno blaginjo ljudstva, ampak pospešuje s svojim »Ljudskim odrom« tudi moralčno in estetično vzgojo ljudstva.

Vsa slovenska društva (dobrodelna, gospodarska, izobraževalna itd.) se morajo združiti vsaj formalno v okrilju S. K. S. Z., katera naj vodi in nadzira posamezna društva kakor človeška duša posamezne dele telesa. Pri tej koncentraciji naj se upošteva človeška stran samoljubnih voditeljev in predsednikov s tem, da se društvom in napravam — kolikor le mogoče! — pusti prvotna avtonomija in se pokličejo samo predsedniki in tajniki v izvrševalni odbor centrale.

Dr. Franc Derganc.

Kristjani v Tripolisu.

Tripolis, ki obsega nekdanji kraljestvi Tripolis in Fez, tvori apostolsko prefekturo, ki je poverjena minoritom (franciškankom leoninske unije). Katoliški misijonarji, 23 po številu in prepekti p. Bonaventura Rossetti, ki je bil imenovan v avgustu leta 1907., so doma iz raznih italijanskih provinc. Frančiškanski misijon v Tripolisu je bil ustanovljen v XVII. stoletju. Bilo je mnogo truda, predno se je prodrl v notranjost dežele. Leta 1630. sta bila določena kot misijonarja za Alžir, Tunis in Tripolis patra Marc de Scalvo in Edvard Bergamo. Leta 1637. je bil imenovan pater Francois de Venedig, ki je deloval v Tripolisu, za apostolskega misijonarja. Toda šele leta 1643. je bila ustanovljena papeževa prefektura. Prvi prefekt je bil p. Pascal Canto iz Francoske, kateremu je bilo podrejenih osem patrov reda minoritov, doma

iz raznih francoskih provinc. Pod protekcijo francoskega kralja so pošiljali še nadalje misijonarje v Tripolis, ki so pa večinoma delovali po kaznilnicah med krščanskimi jetniki. Še malo kristjanov je bilo takrat po mestih in vaseh. Proti koncu XVII. stoletja je bilo omogočeno postaviti v mestu Tripolis malo cerkev. Polagoma so nastajale kapele ter naselbine misijonarjev na raznih krajih Tripolisa, ki so jih pa mnogokrat domačini razrušili. Cilj misijonarjev, spreobračati mohamedance, je ostal le skromna želja, kajti to so postavili v deželi strogo prepovedovale, in ako se je kak mohamedanec pustil krstiti, je moral kakor hitro mogoče iskati varstva v Evropi, da se je izognil maščevanju svojih rojakov. V XIX. stoletju so sprejeli misijon v oskrb italijanski frančiškani, ki so misijonsko delo nadaljevali z enako vnetostjo kot so ga vršili francoski tovariši. Iz najnovejših statistike je razvidno, da je med 1.260.000 prebivalcev v Tripolisu 5541 katolikov latinske veroizpovedi in 61 katolikov grške oziroma armenske veroizpovedi. Poleg 23 frančiškanov, deluje v prefekturi v Tripolisu tudi sedem marianistov, ki so v mestu sami ustanovili svojo šolo. Nekako pred 25 leti so jih povabili frančiškani v deželo. Poleg teh deluje v Tripolisu tudi 16 frančiškanskih misijonarjev in 19 redovnic sv. Jožefa, ki vzdržujejo na raznih krajih šole in sirotišnice, v katere sprejemajo tudi mohamedanske otroke, toda spreobrnjenja so redka. Postaja mohamedanskih misijonov so sledi: Tripolis, Mescia, Coues, Bengasi, Bergast in Derna. V teh krajih

so raznovrstne sirotišnice in šole, kakor tudi hospici. Vprašanje je v sedanjih razmerah, kaka bo usoda teh misijonarjev in njihovih zavodov v onem trenutku, ko bo razdraženost fanatičnih mohamedancev dospela do vrhunca.

Neki ud moderne malarije.

Glih dobr sm pufrušku in s začou soja fajfca basat, ke putrka edn na moje urata.

»Herajnl!« — »Naprej!« nečem nekol več reči, udkar je enkat putrku na moja urata geldpriftrogar in ke sm jest na negau trkajne reku »naprej!«, se je ta mrcina ubrnu in šou res naprej, jest sm se pa pud nusam ubrisu. Astn, ta narbulš je rečt: »herajnl!«, ke se na more narobe zastopt.

Dunajski magistrat je ukazal zapreti tri češke zasebne šole, ki so last družstva »Komenski«. Med Čehi je vsled tega nastalo veliko razburjenje. Sliši se, da bo vlada šole zopet odprla. — Računski podčastniki se odpravijo; vsak kataljon dobi gažista, da bo vodil upravne posle. — Francoska bojna ladja »Liberté« je pred Toulonom zgorela. Škoda znaša 60 milijonov frankov, človeških žrtev je 400 do 500. — Za Tripolis, turško deželo v Severni Afriki, bo najbrže tekla kri. Italija je pripravila svoje bojne ladje in veliko polkov vojakov; v noči od 26. na 27. t. m. pa je italijanski zunanji minister di San Giuliano poslal Turčiji ultimatum, v katerem ji kratko naznanja, da hoče zasedeti Tripolis. Turčija naj se temu ne upira. Odgovor je zahteval v 24 urah. Italijani so zelo navdušeni za boj. Evropske velevalsti puščajo v tem slučaju Italiji popolnoma prosto pot. Nemčija in Avstrija sta svetovali Turčiji, naj se ogne sovražnostim z Italijo. Velika nevarnost je, da to priliko porabijo Albanci in balkanske države, zlasti Bolgari, da padejo Turčiji v hrbet in si z orožjem v roki pribore izpolnitev svojih želja. O Albancih se že čujejo vznemirljive vesti. Potem bi bila tudi naša država zelo prizadeta in bi ne mogla držati rok križem. Korak Italije v Tripolisu zna imeti nedogledne posledice.

Idrijske novice.

i C. kr. rudniška ljudska šola in »Slovenski Narod«. Na tej šoli, ki jo obiskujejo naša dekleta, še ni VIII. razreda, ampak šola je še vedno sedemrazredna. To zadevo je uporabil »Narodov« dopisnik, da je lopnil po »klerikalcih«, češ da so oni krivi, ker ni VIII. razreda. Počasi, gospodje! Brez »klerikalcev« bi bila še danes ta šola petrazrednica; zakaj ravno najbolj »črni klerikalec«, dekan Arko, ima to zaslugo, da je posređoval sam in po poslancih S. L. S. pri ustanovitvi VI. in VII. razreda. Poslanci S. L. S. so svoj čas tudi že dosegli na pristojnem mestu, da se otvori tudi VIII. razred, ali stvar je padla v vodo, ne zaradi klerikalcev, ampak ker se je delalo proti VIII. razredu z odlično naprednega mesta, ki je bilo proti VIII. razredu, češ da ni — nobene sposobne moči, ki bi vodila ta razred. Poročalo se je tudi, da je še premalo šolodolžnih učenk, ki bi hodile v VIII. razred, dekleta, nad 14 let stara, pa so šole prosta, zato se jih ne vpošteva.

i VIII. razred bo gotovo še osnovan. Če se je ali bo še zavleklo, je edina zasluga naprednjakov. Ali ste res že pozabili, da se je pred leti ravno napredni državni poslanec dr. Ferjančič v posebni interpelaciji ogreval za dve štirirazrednici, ko smo imeli že petrazrednici? In če odločivni krogi danes ne goré posebnega navdušenja za našo ljudsko šolo, imajo svojeto zaslugo pri tem liberalci in njih prijatelji, gotovo ne v zadnji meri dopisnik »Slovenskega Naroda«, ki se je že tolikrat po nepotrebnem zaletaval v c. kr. rudniško ljudsko šolo. Ko so bile akcije za dvigovanje šole že opetovano v najboljšem

tiru, so vtaknili vmes naprednjaki svoj nos ter vse skazili. Sedaj so pa tako predrzni, da bi radi zvrnili krivdo na »klerikalce«.

i Debelo laže »Narodov« dopisnik, ko pravi: »Idrijski klerikalci se na vso moč trudijo, da bi prešla dekliška šola v roke Oswaldovih nun.« Povejte en sam znak, ki tudi le od daleč kaže, da res dela S. L. S. na to! Ga nimate!

i Neumna laž je trditev: »Resnično so izposlovali, da je ministrstvo poverilo pouk VIII. razreda nunam.« Če ni to laž, povejte odlok, s katerim je ministrstvo to storilo. Nune do danes še niso dobile takega ali podobnega dekreta. Ker »Narodov« dopisnik ne farba, mu bomo izredno hvaležni, ko objavi tozadeven odlok. Kakor hitro to stori, garantiramo mu, da bodo poslanci S. L. S. vse storili, da se otvori takoj na c. kr. šoli VIII. razred.

i Nevednež edino more zapisati besede: »Pouk je bil tak, da ga je šolska oblast ustavila.« Pouk je bil tak, da so razun ene učenke vse napravile izpit. Šolska oblast ni ustavila nobenega pouka, ampak uršulinke same, ker ministrstvo javnih del dovoljuje porabljanje hišo št. 390 le za gospodinjstvo šole in otroški vrtec. Če bi imele nune prostor, lahko otvorijo svoje šole, ne samo en razred, saj so vse izprašane. Ne klobasari torej, česar ne razumeš, kakor n. pr.: »Če je imel erar dovolj denarja za ustanovitev privatnega osmega razreda, ki pa si ni mogel pridobiti pravice javnosti, lahko bi torej ministrstvo dovolilo tudi mnogo manjša sredstva za VIII. razred na dekliški šoli.« Z denarjem, ki ga je dal erar za ustanovitev privatnega osmega razreda, bi tudi idrijski liberalci, ki se delajo sicer vsemogočne, ne naredili prav nič. Kdaj je erar ustanovil privatni osmi razred? Le z odlokom na dan! Ministrske naredbe se ne navajajo kar v splošnem: Ministrstvo je dalo, je ustanovilo, ampak mora se navesti dan in številka odloka, ako se hoče nanj opirati. »Narodov« dopisnik napada S. L. S. in njene poslance, a mora predvsem navesti, če ima sploh kaj poštenja v sebi, natančno oni odlok, s katerim je ministrstvo ustanovilo privatni osmi razred ter poverilo pouk nunam. Dosedaj smo vedno slišali, da se je pri uršulinakah poučevalo o predmetih osmega šolskega leta na prošnjo in predlog konzorcija, kateremu je bil na čelu dekan Arko v Idriji. Znano nam je tudi bilo, da je to storil konzorcij na željo staršev raznih strank. Sedaj pa naj pride na dan z ministrskim odlokom »Narodov« dopisnik, če ni lagal.

i Požrtvovalno so ravno poslanci S. L. S. vedno delali za šolstvo v Idriji. Ko ni bilo še srednje šole, so delali pri ministrstvu, da dobi naše mesto državno gimnazijo. Ko je bila ustanovljena mestna realka in je postalo mestu breme vzdrževanja neznosno, so dosegli poddržavljenje zavoda. Se daneh bi občina imela realko na ramenih, če bi se ne bili poslanci S. L. S. zavzeli za poddržavljenje. Kako so se trudili za izpolnjenje ljudske šole, je bilo navedeno že zgoraj. Kako umazano torej ravna »Narodov« dopisnik, da napada naše poslance. Če bi ne pripadali res

ljudski stranki, ki hoče pomagati ljudstvu, bi se za Idrijo sploh nič ne zme-nili. Kakšno plačilo je prejela S. L. S., ko govorimo že o c. kr. dekliški šoli, za svoj trud za povzdigo šole, n. pr. od učiteljskega obojja tega zavoda? Pred par meseci so bile občinske volitve. Izmed deset c. kr. učiteljic, ki so imele volilno pravico, je dala ena pooblastilo S. L. S., ena se je volitve vzdržala, osem gospodičen pa je dalo pooblastilo narodno-naprednim volivcem, katerim menda niso naročile, naj glasujejo za kandidate S. L. S. Poudarjamo še posebej, da je bil med našimi kandidati c. kr. učitelj-tovariš in dva tehnična c. kr. rudniška uradnika narodno-napredna stranka pa ni našla v vrsti c. kr. učiteljstva nobenega, ki bi se ji zdel vreden, da ga kandidira. Liberalci sami so se čudili svojim uspehom pri učiteljstvu, zlasti na c. kr. dekliški šoli. Pravili so, da se je neki naprednjak norčeval ter razlagal stvar takole: »Klerikalci premalo vpijejo. Mi smo toliko pisali v »Narod« o izidu volitev, da je bil vsak »Narodov« čitatelj prepričan, da zmagamo na celi črti. Obljubili smo, da po zmagi na občinski stroške ustanovimo osmi dekliški razred ali pa morebiti še več razredov. Vodstvo dobi seveda učiteljica našega mišljenja.« Koliko je resnice, ne vemo. To pa je gotovo, da naprednjaki ne gledajo radi erarične šole, ampak bi jim bilo prav ljubo, če bi se je c. kr. erar otresel. Znan naprednjak, ki je pripovedoval, da bo občina otvorila VIII. razred, je odgovoril na opombo, da utegne potem erar odpraviti še VI. in VII. razred: »Saj je vse eno, bo pa še tiste občina vzdrževala.« Ta mož pa je bil proti temu, da bi uršulinke učile, kar ni običino nič stalo. Ker ima občina že dosti bremen, ni treba, da bi si nakladala nova. Poslanci S. L. S. so delali in bodo še naprej delali na to, da dobi ljudstvo, česar potrebuje za izobrazbo; ne bodo se ozirali na »Narodove« napade, ki slone na lažnjivi podlagi.

i V prid Vincencijeve družbe je dramatični odsek katoliške delavske družbe priredil v nedeljo, 24. septembra, v Didičevi dvorani narodno igro »Domen«. Igralci so igro imenitno pogodili. Dvorana je bila popolnoma zasedena. — V nedeljo, 1. oktobra, bo mesečni zabavni večer katol. delavske družbe z lepim vspeškom.

Jeseniske novice.

i Predavanje. Jutri, v nedeljo zvečer, priredi Katoliško delavsko društvo v Delavskem domu na Savi o jako zanimivem predmetu: o bankah in borzah, ki igrajo danes tako veliko vlogo s svojim vplivom na svetovni trg, predavanje. Vabimo k zanimivemu predavanju! Vstop prost.

i Poslovičen večer. Po predavanju bo poslovičen od fantov-društvenikov, ki odhajajo k vojakom.

i Vihar. Preteklo soboto, 23. septembra, je divjal na Jesenicah vihar, kakršen je v naši dolini le redkost. Na sadju je napravil veliko škodo, ker je je prežgodaj in presilno otresel. Pred Višnjarjevo gostilno je razklal staroda-

ven kostanj do tal. Na kolodvoru je menda odtrgal železniškemu vozu streho.

i Kršč. delavsko politično društvo za Gorenjsko je imelo pretečeno nedeljo javen društven shod na Javorniku, katerega so se v precejšnjem številu udeležili tudi rdečkarji, da so pokazali svojo oliko z vpitjem in rjovenjem. Glavni govornik je bil g. deželni poslanec Piber, ki vedno rad prihiiti med delavce. Razložil je nov volilni red, po katerem pridejo tudi tisti do besede, ki plačujejo samo indirektni davek. In ko je zatrdil, da se imajo tudi rdečkarji zahvaliti le S. L. S. za to, da smejo sedaj voliti, vzdignili so huronski krik, ker resnica bode v oči. Drugi govorniki so se pečali z domačimi volitvami, ki se bodo kmalu vršile. Za sklep pa je rdečkarjem povedal par gorkih gospod Rozman. Eno pa vendar moramo še pribiti. Dočim so rdečkarji na svojem shodu priznali dve resnici, da so zvezani z judi in da so revolucionarni, nasilni, so nam odkrili na društvenem shodu še eno resnico, da so zvezani z liberalci. Tako sedaj vidimo rdečkarje v pravi luči in vsak pristaš S. L. S. ve sedaj, s kom ima opraviti in kaj je njegova dolžnost pri občinskih volitvah. Zato pa vsi na delo za dobro stvar!

i Znani Schlesinger je preteklo nedeljo posebno tulil na našem shodu na Javorniku. Kaj je bil že vse ta človek? Najprej član našega Katol. delavskega društva, potem slovenski (?) sokol, potem svobodomislec, potem mednarodni socialni demokrat in sedaj? — Uboga socialnodemokratska olika, ki sloni na takih stebrih!

Tržiške novice.

i Veselico s petjem in veseloigro »Občinski tepček« priredi jutri ob pol 8. uri zvečer telovadni odsek Orel v društvenih prostorih. Vstopnice se prodajajo v trgovini gosp. Petra Gregorec. Vabimo k obilni udeležbi.

i Predavanja se zopet prično prihodnji torek in se bodo vršila redno ob torkih ob 8. zvečer. Več javnih predavanj preskrbi društvo sv. Jožefa ob nedeljah, kar se bo razglasilo v »Sloven-cu«. Skioptikon je tudi že naročen potom »Slovenske Straže«. V jesenskih in zimskih večerih naj bi bili prostori društva sv. Jožefa zbirališče za vse pri-staše S. L. S.

i Nočni mir se zelo kali po raznih razgrajatih in pijančih v zgornjem trgu. Prebivalci ondanih hiš, ki potrebujejo počitka, se po vsej pravici pritožujejo nad tem nemirom, ki se ponavlja že dalj časa. Dolžnost straže je, da napravi red in mir, ker drugače bomo prisiljeni napeti druge strune, da bo kaj izdalo.

i Kolera v Trčiču? Nedavno je vstopil v Kranju na tržiški vlak eden uglednejših tržiških socialnih demokratov. Toda takoj ob vstopu v vlak so se pokazali na njem kolere sumljivi znaki. Železniško obojje brž udre v železniški voz, da se na licu mesta prepriča, pri čem da je, a precej pomirjeno konstatira, da se tu ne gre za slučaj

»Herajni!« zarežu sm še enkat na usa muč in u moja soba je stopu kokr je douh in tenek sam Moškrcu gospud. »Buh te žiu, Miha! Kua pa je tebe prnesl spet enkat u moj brlog, in tu še clu tku zgudi, ke še usa ta učena gespada ta nar bl sladku spi?«

»Serbus, Pepe! Nekar na zamer, če sm pršou mal bl zgudi, al mislu sm s: u tem čas te še ta nar bl gvišn duma dubim. Čez dan te je tku pousod zadost, sam tam ne, ker te edn iše.«

»Prou, prou, de s pršou! Ti s m zmeri dobr dušou, pa če m prideš h frustke, kusile al pa h večeri; stare prjatle jest zmeri rad videm ukul sebe.«

»Viš, pa jest nism pršou h teb sam za tu, de b me ti gledu, ampak pršou sm te intervati —«

»Kua? A sm prou zastopu? Ti s pršou mene navivat? Prjatu; jest sm za usakdajne putrebe že sam zadost navit in ni treba nubega, de b me navivu. Sej še useh ur ni treba navivat, pa uš mene — — —«

»Kua prauš? Ur de ni treba navivat; pa de use glih kažeja? Na bod na sišn! Ti s ta peru, ke s m tu puvedu. Slišu sm že, de se dubeja take ure, ke jh je treba sam pu enkat na teden navivat; tud takš me dubeja, ke se usak mesec navivaja; ja še clu take ure, prauja, de sa, ke jh ceu let ni treba navivat. De b ble pa tud take ure, ke jh ni treba nekol navivat, tu pejd pa enmo drugmo praut, pa ne men.«

»Viš, Miha, kuku s ti mlad kršen, le še tega na, veš, de pulciske ure ni treba nekol navivat — — —«

»Pe na z luč! Ti tud nis zdrou, če enga na putegneš. Sam norca b se delu

z ldi, družga nč. No, zdej pa nazaj h stvar! Jest te nism pršou navivat, kokr s me ti zastopu, ampak intervati; tu se prau: pršou sm se iz taba puguvert, kua kej ti prauš h naš mudern malari. Usi sa že puvedal soj mnejne: Gaber, Sternem, Jakupič in še druh, clu tak, ke se na malarija prou nč na zastopja; sam ti moutiš, ket grob in vnder vem, de se tud ti za ta reč zanimaš, ke s hodu soj čas skus ta glažunata streha u Jakupiču pavilon umutvore gledat.«

»Sevede se zanimam; tu je gvišn! Tud zastopm se na ta reč; scer, na kua se pa jest na zastopem? Ampak, veš, de b jest brezdou pu tak reč, u kera sa že usi soje nusove utikval, tu pa ni moja navada, zatu sm pa raj mouču in s soje mislu, ke sa se cufal med saba, kokr petelini.«

»Lej, Pepe, tu pa ni prou. Usak nej puve, kar ve, pa uma hmal usi use vedl in pol se nam na u treba za usaka figa špeterat med saba. Jest, kokr sam veš, velik nate držim. Ti s še zmeri žebel na glava trofnu; za kua b se glih zdej tku nazaj držu, ke vs svet prčakuje, kua uš ti h usm tem reku. Malarija je zdej en čas na dneunem rede in ti maš zdej beseda, ke u držala.«

»No, kua pa čš prou za prou vedet ud mene?«

»Ti m ta nar preh puvej, kua prauš ti h impresjunizme!«

»A veš, kua je impresjunizem; ud kod je pubrana ta beseda?«

»Jest mislem, de je impresjunizem neki tagca, ke je use skp nč, pa je vnder le neki — — —«

»Na boš, Jaka; čm rečt: Miha! Impresjunisti sa tak malari, ke sojeh pu-

dob na malaja, kokr druh kršansk lde, ke se iz malajnam pečaja; ampak soje pudobe — prešaja; zatu b se tem malarjem mogli rečt praviln sluvensk »prešjunisti.«

»A me čš spet putegnt?«

»Nč te nočm putegnt! Le pušluši! A še veš, ke sma u šula hudil, kuku sma učaseh naredl iz tinta packa na pupir, ta pupir pol čez sreda pregenil in skp stisnel in ke sma puper spet narazen uzal, mel sma na puperi figura, ke je bla učas pudobna lintverne, matule, odlari in še drugem prkaznem. Na tu sa se spounel nahter malari, tu je tist malari, ke sa prefaulast, de b iz pemzlam dan za dnevam praskal pu platne in se martral. Uzel sa holt platn, nametal na sreda ud usake farbe pu en kupček, platn pol čez pu pregnil in začel na use plati pu platne tlačt in prešat, de sa se farbe lepu na use plati razlezle in ke sa platn spet narazen uzal in ga na rom našponal, sa mel impresjonistična pudoba brez use pusebne muje fertik.«

»Ti, tu pa ni napačna misu! A misleš, de naš prešjunisti kokr jm ti prauš, tud tku delaja?«

»Kuku pa drgač! Edn ud nh ma še clu ene par zelarju za tu udinaneh, de mu hodja pu fajramt pu platne tancat.«

»Kaj m na puveš! Kua pa ti prauš prou za prou h takem prešanem pudobam? A misleš, de sa za kej?«

»Kaj na uja! Dve dobre reči sa na nh. Prveč, de sa hitr fertik, drugeč pa, de sa za use punucat. Če ubeseš taka pudoba u soja spalnica, s lohka misleš, de maš sojga patrona nad postla! Če ja

ubeseš u jedilnica, s lohka misleš, de sa namalane kumare, kulاربة al druge take reči, ke tojmo želodce apetit zbuja ja in tku naprej.«

»Tu je že neki; ampak jest mislem, de b znou putemtakem tud jest take pudobe prešat, ke se nism nekol učiu.«

»Sevede b jh znou; za kua pa ne?«

»Za kua se pa pol tku bahaja?!«

»Bahaja, prjatu! Bahaja se pa usi umetniki, pa nej s že uja malari, pisateli, meskontari al pa šaušpilari. Pušluši prjatu! Moj prjatu malar Cvetrečnik je namalu enkat za enga brajnuca en štok cukra pa en krancel tržaških fig na pleh; ke je biu iz soja malarija fertik, se je pa usedla ena muha na ta namalan štok cukra. In tega moj prjatu Cvetrečnik na more nekol pužabt. Če prou je že dvejet let ud tega, še zmeram rad prpouduje usakmo, ker ga če puslušat, de zna tku natirlih malat, de še muhe pretanta, de mislja, de je res tist, kar je on namalu.«

»Na, veš; zdej mam pa že zadost za dons, zdej pa grem.«

»Čak no, greva skp; sej jest mam tud neki u mest za upraut.«

In šla sma lepu prjatsk preke meste.

Ke prideva na Pulane nama pa n-enkat zastauja narudne dame use u rožcah pot in nama začneja tku lepu na srce pihat: »Blumen g'fällig? Schöne Blumen za reune štedente!«, de se je začeu Mihai kar srce tupit in de nazadne ni mogu drgač, kokr de je segu vs ginen u varžet, pruleku vn ena — športcigareta, ja pržgau in šou naprej iz

Boitatum Pepetam iz Kudeluga.

kolere, ampak za kugo, ki se pojavlja na človeku, kadar se je z alkoholom preveč zavaroval zoper kolero. Bolnika povabijo nato seboj ter mu nalože denarno kazen. Natančnejše podatke o tem se dobi pri železniški upravi ali pa pri sodruhu Erlohu, po domače Flisu.

Poziv. Lažnjivega dopisnika, ki se je v 92. številki »Zarje« v mene zaletel, pozivljam, naj se podpiše s celim imenom, da bom vedela, če ni morda kateri tistih, ki so usnje kradli in ga meni v prodajo ponujali. — Ana Slapar, žena čevljarskega mojstra.

Javna predavanja S. K. S. Z. v »Ljudskem domu« se prične zopet v torek, dne 3. t. m. Predavanje se bo pričelo vedno vsak torek ob 8. uri zvečer. Predavanja otvori dr. Krek, ki bo v torek predaval o velezanimivem predmetu: »Kako so se razvile sedanje gospodarske razmere«. Predavanje se bo vršilo v veliki dvorani »Ljudskega doma«, kjer je dovolj sedežev tudi za veliko udeležbo. Prihiti v torek, dne 3. oktobra vsi k predavanju dr. Kreka! Vstop vsakemu prost!

Kurzi S. K. S. Z. se začne v prihodnjih dneh. V ta namen se vrši v torek, 3. oktobra, ob pol 9. uri zvečer v tajništvo posvetovanje. Prosimo vse gospode, ki smo jim razposlali vabila, da se blagovolijo gotovo udeležiti sestanka, da bo mogoče spraviti velevažno stvar takoj v red.

Kuharski tečaj se začne zopet v prihodnjih dneh. Natančnejša obvestila naznanimo pravočasno. Vse naše somišljenike uljudno vabimo, da se blagovolijo vpisati v Zvezo in podpirati z neznatnimi prispevki njeno višje stremenje in požitvalno delo.

Veliko prijatelj se pogrešamo v naših imenikih. Nabiranje članarine smo poverili nekaterim članom, ki imajo v to svrhu od tajništva podpisane legitimacije in smejo prejemati vsakrati dar za S. K. K. Z.

Konkurz »Glavne posojilnice v Ljubljani«.

»Slov. Narod« je priobčil te dni daljši članek o konkurzu »Glavne posojilnice« v Ljubljani, ki ima svojega pisca v likvidacijskem odboru in izvira najbrže — iz peresa predsednika tega odbora. Članek sicer ne prinaša nič novega, kar bi ne bil »Slovenec« že pred osmimi meseci objavil. Zato je pa dobro, da objavimo tudi našim čitateljem nekatere misli in številke tega članka, da se preverijo o resničnosti svoječasnih naših poročil v zadevi tega konkurza. »Slov. Narod« piše doslovno: »Mnogo je neizterljivih terjatev, od katerih hočemo navesti le nekatere, a to le v okroglih vsotah, kar najnižje postavljениh. Neizterljive so naslednje vsote:

Makso Lavrenčič za	32.000 K
Janko Traun za	40.000 K
Pivov. Fröhlichova za	50.000 K
Andrej Maurer za	100.000 K
Lavrenčič & Domicelj za	170.000 K
Karel Meglič za	250.000 K
Tomaž Pavšlar za	650.000 K
Dr. M. Hudnik za	1.300.000 K

Skupaj 2.592.000 K

Sedaj je torej vendarle gosp. nadsvetnik Višnikar in ž njim »Slov. Narod« prišel do prepričanja, da je »Glavna posojilnica« za najmanj dva in pol milijona kron pasivna. Dolgo je trpelo. Še se spominjamo infamne gonje in nizkotnih napadov s strani liberalnega časopisja na našega somišljenika, ki je kot takratni član likvidacijskega odbora predlagal otvoritev konkurza nad »Glavno«. G. nadsvetnik Višnikar ga je celo v sodni dvorani zaslišal kot priča povodom porotne obravnave proti Hudniku in drugom napadel ter v enomer zagotavljal, da je naš somišljenik pretiraval in da ni bilo potrebno konkurza napovedati. A sedaj tolika sprememba! Vse to, kar je svoječasno v zadevi tega konkurza objavil »Slovenec«, vse to priznava danes »Slov. Narod«! Vse eventualnosti upošteva člankar »Slov. Naroda«, le eno je pa izpustil — in s tem se kaže najboljšega zagovornika bivšega načelstva in nadzorstva falitne »Glavne«. Trdi namreč, da se bode ves ta primanjkljaj dveh in pol milijona kron razdelil v razmerju števila in visokosti deležev na posamezne članke-zadružnike. Člankar se je pečal torej z vprašanjem, kako se bode ta izguba pokrila, pa je pozabil na to, da so vendar v prvi vrsti dolžni v po-

kritje izgube s celim svojim premoženjem prispevati vsi dosednji člani načelstva in nadzorstva »Glavne«. Nerazumljivo se nam namreč vidi, da se ne zaseže premoženje teh, ki so po zakonu dolžni v pokritje izgube, marveč se tripi, da še naprej neovirano razpolagajo s svojim premoženjem. Saj s tem, da so bili od porote oproščeni, še niso odvezani posledic § 23. zadr. zak.

Končno tudi člankar omenja pravdi, ki teko radi članstva. Večina onih, ki so se dosedaj smatrali kot člane »Glavne«, stoji namreč na stališču, da niso pravi člani, ker niso bili od upravnega sveta »Glavne« sprejeti. Ako namreč zmaga v pravdah to stališče, katero zavzema tudi odlični juristi, potem bi bilo pokriti izgubo onim 25, ki so bili edini pravilno sprejeti v načelstveni seji z dne 23. septembra 1910, torej edino oni, ki jih je staro načelstvo v svoji brezvestnosti sprejelo kot člane tik pred polomom »Glavne«. — Prijavili smo to zato, da se vsakdo lahko uveri o resničnem položaju »Glavne«, da se vsakdo prepriča o tem, da »Slovenec« ni v zadevi tega poloma ničesar pretiraval in da je bilo edino pravilno stališče »Slovenca«, da se zadružnikom pokaže brez vsakega olepšavanja golo resnico o tem, kar čaka vsakega člana »Glavne«. Kajti le ako vsakdo ve, kaj ga čaka kot člana »Glavne«, si bo vedel poskrbeti bržkone tudi pravočasno sredstva, da ga ne najde usodepolni trenotek nepripravljenega. To resnico brezobzirno odkriti, je pa bila že davneje dolžnost vseh prizadetih faktorjev tako likvidacijskega odbora, kakor tudi vsega časopisja. Kajti to, kar se je dosedaj o tem konkurzu pisalo v liberalnih listih, je bilo zgolj zavijanje iz političnih vzrokov in je bilo neodpustno demagoštvo.

Dolenjske novice.

d Občinske volitve v Črnomlju. V Črnomlju so občinske volitve. Liberalcem se slaba godi; boje se, da jih Črnomalci vržejo iz mestnega zastopa, kar je edino pametno. V svoji zmedenosti so mislili, da se rešijo, če napadejo kaplana v »Slov. domu«. In res, prišli so kar zapored trije dopisi, ki naj kakor kanonske krogle ubijejo »g. Gregorja«, in vse bo dobljeno. Pa ti dopisi so tako plitvi in bedasti, da bi mislil človek, da jih je pisal kak medicinski doktor, ki ni prav vaje dopisovanja. Pa naj je pisal kdorkoli, vredno ni nanje odgovarjati. Le nekateri stvari bi radi povedali našim ljudem, da jih ne bodo liberalci begali.

1. Spomnijo naj se Črnomalci, da so naši poslanci napravili novo, res demokratsko volilno postavbo za občino zato, da ljudstvo samo dobi v roke občinsko gospodarstvo in je v svojo občino korist samo upravlja. In to je prav. Naše ljudstvo je že toliko izobraženo, da je sposobno voditi občinsko upravo, čeprav liberalci javkajo, da ne.

2. Ni res, da bi bili naše kandidate za odbor postavil g. kaplan. On sam ni ne enega postavil, ampak naši zaupni možje sami. Predlagal jih je pač na shodu, kar pa ni nič obveznega. Nikar ne mislite liberalci, da je pri naši stranki tako, da bi se moralo zgoditi, kar en človek hoče. To je pri vas, svobodomiselnih navada, da eden vse komandira, drugi pa jezik za zobmi drže.

3. Ni res, da hoče kaplan s svojo novo posojilnico škodovati mestu. Kako neki, naj povedo liberalci. Nova posojilnica je Črnomalcem že jako prav prišla, ker jih je osvobodila, da se jim ni treba klanjati prevzetnim liberalcem. Glede »Mestne hranilnice« pa tole: Vam liberalcem jo hočemo vzeti. Potem bomo šele videli, zakaj je zgubila zaupanje ljudstva. Mi je ne bomo uničili, ampak šele potem se bo prav povzdignila. Kako se bo to zgodilo, vam liberalcem ne bomo razlagali. Le to rečemo, da kdor hoče, da se »Mestna hranilnica« povzdigne, da bo res kaj koristila mestu, naj voli odločno z nami.

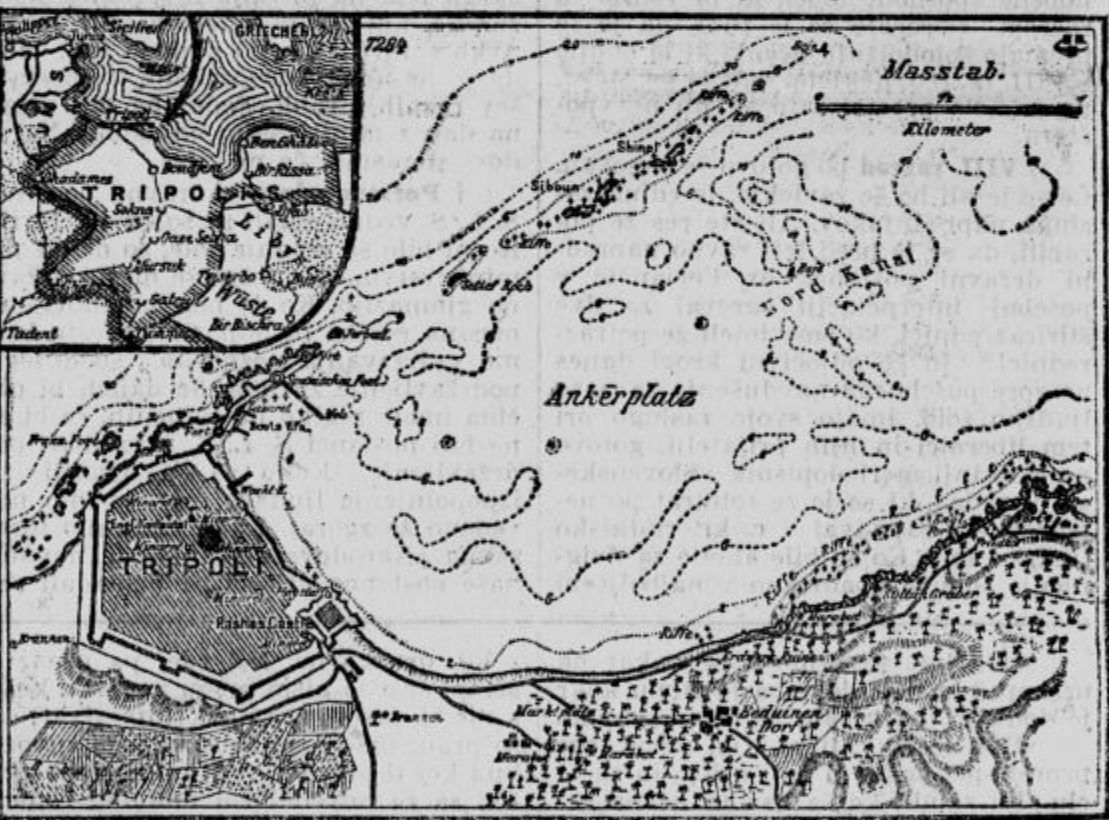
4. Črnomalci, kaj vam je bolj všeč, prvo ali drugo? Zdaj greste k županu kot k enemu izmed vaših. Če pa postane župan kak liberalni voditelj, ne bo več tako. Če ti bo treba k županu, se boš desetkrat premislil, je li res taka sila. Če boš moral vendar iti, boš šel s strahom do vežnih vrat, boš šel postal in mislil: »Bog vedi, kaj bodo gospod župan rekli.« No pa boš vendar šel gori v njih sobo, klobuk pod pazduho, čevlje si boš dobro osnažil in nato potrkal z utripajočim srcem. In če bodo gospod župan mesta Črnomlja sploh doma in ne morda v gostilni ali kavarni, bo zarenčal osoren glas v sobi, da ti bo pretreslo kosti in moze, a noter ti je dovoljeno. Poveš svoje želje. »Daj mi mir, p h nimam časa, ne bo nič.« Pa boš šel in stiskal pesti,

a ne bo pomagalo. Zdaj pa se pomaga. Črnomalci volite sami sebe, svoje domačine, svoje vrstnike, kakor smo jih postavili skupno. Potem bo mirno in veselo v Črnomlju!

— **Črnomaljskemu dopisniku v »Slov. Domu«.** V zadnjih dveh dopisih v »Slov. Domu« se me vsled bodočih občinskih volitev v Črnomlju tako umazano napada, da moram odgovarjati sledeče: G. dopisnik, bodite mož in podpisujte svoje dopise, da vem s kom imam opraviti in komu odgovarjati. Ne skrivajte se za list in uredništvo, ki me niti ne pozna. Ne skrivajte se za svoje somišljenike, kojih niti toliko nimate kot na eni roki prstov. Ako bi se Vi, g. dopisnik, v svojem poklicu toliko trudili, kot se trudite za mestne in vse druge volitve, bi sebi in človeštvu mnogo več koristili, kot z Vašimi plesnjivimi škodoželjnimi dopisi, ki so svojega izumitelja popolnoma vredni. Kar pa moje lesne trgovine zadeva, ako veste za kakšno firmo, koja »klerikalcem« smreke ceneje prodaja in zopet dila dražje plačuje kot drugim ljudem, jo pa javite. Vam pa lahko kompanijo ponudim, saj menda oba enako denarja potrebujeva. — Jože Doltar.

Italijansko-turška vojska.

Včeraj ob pol 3. popoldne se je pričela italijansko - turška vojska zaradi Tripolisa, ki ga hoče zasesti Italija. Splošno je bil včeraj vojni položaj tale: Pred mestom Tripolis je zbrano laško brodovje, ki je, ko to pišemo že najbrže izkrcalo vojake v mesto, ali pa mesto obstreljuje. Drugo laško brodovje pa preži na turško vojno brodovje, ki je zapustilo Beirut. Ni izključeno, da se prične vojska s bitko med močnim laškim in slabim turškim bojnim brodovjem, ki hiti proti Carigradu. Turki so umevno zelo razburjeni. Napovedujejo, da bodo Grkom vzeli Tesalijo kot odškodnino za Tripolis. Rusi se že tudi pripravljajo proti Turčiji. Pred Trapezuntom so namreč videli zbrano mnogo rusko brodovje. Značilno je, da evropsko časopisje strogo obsoja Italijo, ki hoče tebi nič meni nič vzeti Tripolis. Poroča se tudi, da Italija mobilizira proti nam svoje armadne zборе, a ta vest najbrže ni resnična, ker je došlo o tem zgolj eno domnevno poročilo.

Italija zasede Tripolis, ker imajo Angleži v svoji oblasti Egipt, Francozi pa Alžir, Tunis in je gotovo, da postanejo tudi priznani gospodarji Maroka. Izvzemši Tripolisa so torej Angleži in Francozi že gospodarji vsega severnega afrikankega obrežja. Italija je dežela, ki leži ob Sredozemskem morju. Če bi Francozi in Angleži vzeli še Tripolis, potem bi bila Italija v Sredozemskem morju zaprta. Nadalje se v Tripolitaniji dobi žveplo. Konkurenca z žveplom v Tripolisu bi pa uničila italijansko kupčijo žvepla v Siciliji. Italija bi tudi rada tok svojih izseljencev napeljala v Tripolis. To so razlogi, zakaj da hoče zasesti Italija Tripolis. S Francozi so sklenili Lahi 1901 tajno pogodbo, po kateri prepuste Francozom Maroko, Francozi pa Italiji Tripolis. Tripolitanija sama je zelo pusta dežela, večinoma peščena puščava s skritimi oazami. Cesta ni. Vojakov Turki nimajo veliko. Vojske so pa zelo dobro vajeni Arabci. Če se Arabci zavzamejo za Turke, bodo Italijani imeli težavo z okupacijo. A gotovo ni, če se bodo Arabci zavzeli za Turke, ker niso zadovoljni z mladoturško vlado, na kar brez dvoma tudi računajo Lahi.

Vo'no stanje.

»Agenzia Stefani« objavlja: Ker turška vlada ni sprejela zahtev itali-

janskega ultimata, je nastalo 29. septembra 1911, ob pol 3. uri popoldne vojno stanje med Italijo in Turčijo. Italijanska vlada bo skrbela z vsemi sredstvi za varnost Italijanov in drugih inozemcev v Tripolisu in Cyrenaiki. Blokada tripolitanskega in cyrenaiskega obrežja se nevtalnim velevladnim nemudoma javi.

Italija mobilizira proti Avstriji?

Iz Rima se poroča, da je že izdelan akcijski načrt Italije. Dve diviziji, katerih vsaka ima dve brigadi, skupaj 30 tisoč mož, je pripravljenih za transport. V pristanišču Augusta so najeli 20 trgovinskih ladij. »Zeit« pristavlja temu poročilu: Italija se mobilizira zelo čudnimi okoliščinami. Uradno se je naznanilo naši monarhiji, da so mobilizirali dva armadna zbora. Po najnovejših poročilih pa ima Italija pripravljenih za vojsko nič manj kakor sedem armadnih zborov. Vprašanje nastane, zakaj so mobilizirali sedem armadnih zborov. Način mobilizacije nam to pojasnjuje. Italija namreč ne mobilizira zgolj proti jugu, marveč tudi proti severu in ojačuje turinski, milanski in veronski armadni zbor. V Rimu so zelo nervozni in se boje, da se v turška morja odpošlje avstrijsko brodovje.

Turki napovedo sveto vojsko.

Zastopniku »Zeit« je turški poslanik v Berlinu izjavil: Turška vlada odgovori na italijanski ultimat z vojsko. Poizkusilo se bo po suhem spraviti vojake v Tripolis in napovejo proti Italiji sveto vojsko. Turki upajo, da ostane Evropa nevtralna in da se prepreči nevarnost evropske vojske. Če ostane mirna Rusija, ostane tudi Balkan miren.

Blokada Tripolisa.

Italijansko mornariško ministertvo je brzojavilo včeraj popoldne admiralu Aubryju, naj takoj blokira Tripolis in Cyrenaiko. Sodi se, da se je istočasno ukazalo izkrcati 30.000 mož, kolikor cenijo moč italijanske okupacijske armade. Upajo, da zasedejo Tripolis, ne da bi tekla kri. Iz Tripolisa poroča »Tribuna«: Arabci so bili razburjeni, ko se je približalo laško brodovje. Bili so razburjeni celo noč. Vse prebivalstvo je prenočilo na obrežju. Po strehah je vse polno ljudi. Vse hoče

videti laške ladje. Italijanski konzul priporoča vsem, da naj zapuste Tripolis.

Poziv na predajo Tripolisa.

Iz Tripolisa se brzojavlja turški vladi, da se je pripeljala v pristanišče laška torpedovka z razvito belo zastavo, ki je, kakor sodijo, pozvala turško posadko, da naj se mesto uda.

Nobenega odpora v Tripolisu.

»Agence Havas« poroča iz Carigrada, da je sklenila turška vlada, da se ne bo upirala izkrcanju laških vojakov v Tripolisu.

40 transportnih ladij zapustilo Genovo.

Iz Rima se poroča, da je zapustilo Genovo 40 transportnih parnikov. Znano ni, kam odplovejo.

Mobilizacija v severni Italiji.

V zgornji Italiji so popolnoma izvedli mobilizacijo 88. letnika.

V Tripolisu.

Malone vsi Evropeci so zapustili Tripolis, ostali so se podali v varstvo laškega konzula, ostati sta hotela le pater Rosetti in bančni ravnatelj Bresciani, a italijanski konzul ju je prisilil, da sta morala zapustiti mesto. Ceste v mestu so prazne. Vidijo se zgolj turški vojaki po ulicah. Turki pričakujejo še štiri turške transportne parnike z orožjem.

Turški pohod skozi Egipt.

Angleški diplomati se še niso odločili, kaj da naj store, če bo hotela Turčija prevažati skozi Egipt vojske. Pravico prav za prav ima, ker je Egipt še vedno pod turško vrhovno oblastjo.

Pred izkrcavanjem laških vojakov.

Posebne izdaje rimskih listov poročajo, da bodo Italijani takoj izkrcali vojske. Ladje z vojski, krite po vojnih ladjah, se že bližajo obrežju.

Panika v Tripolisu.

Vsa poročila iz Tripolisa in z Malte opisujejo paniko med Evropeci in bogatejšimi Turki v Tripolisu. Vse hoče zapustiti mesto. Trgovina v mestu popolnoma počiva. Ena nemška in ena francoska ladja sta tudi vsidrani pred mestom.

Italija brezpogojno okupira Tripolis.

V Rimu sodijo, da bodo Italijani zasedli Tripolis brez vsake težave. Sodijo, da se po okupaciji Turčija pomiri. Boj Turčije bi bil brezuspešen. Če bi hotela imeti Turčija formalno suvereniteto sultanovo, se ji to dovoli. Italija v Tripolisu takoj po okupaciji uvede italijansko politično in vojaško upravo, kakor je to storila tudi Avstro - Ogrska po bosensko-hercegovski okupaciji.

Laške proklamacije na Tripoličane.

Rim. Na Consulti so že pripravljene proklamacije laške države v arabskem jeziku, ki se bodo pribile na tripoliških ulicah in razdelile po deželi, kakor hitro se Lahi v Tripolisu izkrcajo. V proklamaciji zagotavlja italijanska vlada slovesno, da bo vladala pravično in pustila Tripoličanom najširšo svobodo.

Tripoličani se Lahom ne bodo ustavljali?

Carigrad. Korespondent »Tribune« je intervjuval nekega vplivnega Arabca iz Tripolisa, kako bodo Tripoličani sprejeli italijanske vojske.

Arabe je potrdil vest, da je glavni velikega mohamedanskega reda Senussov, pozvan od mladoturškega odbora za Edinost in Napredek, naj proglasi guerilla-vojsko proti Italijanom, to zahtevo odločno odklonil. Arabci so s turško vlado skrajno nezadovoljni. Dočim se prebivalstvu v Egiptu in Alžiru dobro godi in se njegovo blagostanje večja, zemljišča rastejo v vrednosti in trgovina procvita, vlada v Tripolisu beda in ljudstvo strada ter nima niti cest, da bi moglo svoje izdelke nositi na prodaj in pristanišča. Turki so tripoliško ljudstvo z velikimi davki izsesovali, da so redili kup nesposobnih in požrečnih uradnikov. Od vseh milijonov, ki smo jih Turčiji dali, ni za našo provinco skoro vinarja potrošila.

Tripoličani se Lahom zato ne bodo resno ustavljali, ampak pričakujejo le, da izdajo razglas, da bodo varovali izlamsko vero in ne bodo nadlegovali arabskih žena.

Pred bitko med turškim in italijanskim bojnim brodom.

»Lokalanzeiger« poroča, da je zastavilo več turških bojnih ladij Beirut. Danes pričakujejo bitko med laškimi in italijanskimi bojnim brodom. Laška divizija bojnih ladij prve vrste križari po Egejskem morju in preži, kje da se nahaja turško bojno brodom. Sodijo, da se bodo Turki le malo upirali laškemu brodomu, če pride do spopada. »Neue Freie Presse« pa poroča iz zanesljivega vira, da je dozdaj v Beirutu zbrano turško brodom že priplulo v Carigrad in da ni za zdaj pričakovati pomorske bitke.

Italijani pred Solunom.

Včeraj zjutraj so s solunškega svetilnika opazovali ladjo, ki je manevrirala 5 km pred obrežjem. Pristaniške oblasti sodijo, da je bila ladja laška. Tudi ponoči so opazili približno 5 km od obrežja več ladij.

Razvrstitev laškega bojnega brodoma.

Italijansko bojno brodom je popolnoma mobilizirano. Od sirske meje do Egejskega morja nadzoruje 17 bojnih ladij in 30 torpednih rušilcev turško brodom. Posebna veriga zapira vhod v Jadransko morje. Italijani so vse storili, da Turki ne bodo mogli presenetiti z napadom kakega italijanskega pristanišča.

Rusko brodom pred Trapezuntom.

Iz Carigrada se poroča, da so videli zbrano rusko brodom pred Trapezuntom. Brodom je zelo močno. V Carigradu so radi koncentracije ruskega brodom zelo razburjeni.

Turki proti Grkom.

»Neue Freie Presse« poroča: Turčija namerava zahtevati, da naj Grki zagotove, da ne bodo zahtevali Krete za se. Če tega ne store, bi Turčija zasedla Tesalijo. Iz Carigrada se pa poroča, da so turški vojski že prekoračili

Italijansko brodom, ki križari v tripoliških vodah.

tesalsko mejo. Turčija se hoče pri Grški odškodovati za izgubo Tripolisa. Turki že koncentrirajo svoje čete ob tesalski meji.

Kako so Turki zavlekli laški ultimatum.

»Tribuna« poroča: Sifirana depeša italijanskemu poslaniku v Carigradu je bila odposlana iz Rima 26. t. m. ob 3. uri zjutraj, v Carigrad je pa došla 27. t. m. ob 1. uri 45 minut. De Martino, laški voditelj poslaništva, jo je dobil šele 28. t. m. ob 3. uri zjutraj. Turki so tako za en dan zavlekli ultimatum.

Bulgarija pripravljena.

Bulgari se boje, da nastanejo v Turčiji lahko velike zmede, bodisi da se umaknejo mladoturki ali pa da jih strmoglavijo staroturki. Za zmede je Bulgarija pripravljena.

Velikomohamedanske grožnje.

V Berlinu so zborovali najvplivnejši zastopniki velikomohamedanskega gibanja. Sklenili so resolucijo, ki se odpošlje v vse kraje, kjer bivajo mohamedanci. V njej izjavljajo, da Turčija ne more opustiti kalifata v Tripolisu, ker bi bil to samoumor Turčije, ki bi ji sledil arabski kalifat. Izvesti se mora boj kot proti Italijanom ne samo v Turčiji, marveč tudi povsod, kjer prebivajo mohamedanci: v Egiptu, Indiji, Alžiru, Tunisu, na Krimu, na Kavkazu in drugod. Če bi po končanem sporu se Italijani upali zopet naseliti v Turčiji, se morajo vjeti. Kalifat mora pozvati na pomoč mohamedance celega sveta. V slučaju, če evropske vlade ne preprečijo laških nakan, se morajo prezreti vse mednarodne pogodbe in proglasiti sveta vojska, t. j. Mohamedanci bi poklali vse Italijane, ki bi jim prišli pod handžar.

Anglija zoper Italijo?

London, 29. septembra. Jako značilno je, da se današnja oficijozna »Westminster Gazette« ostro obrača proti Italiji.

Potem ko zagovarja okupacijo Egipta od strani Anglije, ki da se je izvršila v čisto drugačnih razmerah ter je imela za Egipt neizmeren kulturni pomen, se oficijozni list ostro obrača proti postopanju Italije, ki ga je treba označiti kot zavraten napad in zahteva evropsko intervencijo v varstvo turške suverenitete v Tripolisu.

Italijanska vlada je, ne da bi vprašala sosedne in ne da bi se bila dogovorila z vlastmi, s silo položila svojo roko na Tripolis. V interesu cele Evrope je, da se Turčijo proti vsakemu roparskemu napadu brani in če že ni mogoče rešiti Tripolisa, bo naloga vevlasti najti za Turčijo kompenzacijo. Ta kompenzacija ni treba da bi bila teritorialna (seveda se mora varovati vsaj turška zastava v Tripolisu!), toda ustvari se mora saj praktična garancija proti nadaljnjim vlomom v turško posest kjer si že bode.

Spomenik Crispiju.

Rim. Kakor hitro zaplapola nad Tripolisem laška zastava, se bo začelo v Rimu nabiranje za spomenik Francu Crispiju, ki je prvi okupacijo Tripolisa zamislil.

Turški državni zbor

je sklican. To kaže, kako razburjeni da so Turki radi laške okupacije.

Italijani zaprli trgovine v Smirni.

V Smirni živeti Italijani so zahtevali varstvo od laškega konzula, ki jim je svetoval, da naj zapro svoje trgovine, kar se je tudi storilo.

Razburjenje v Carigradu.

»Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada: Turki krogi so strašno razburjeni. Turški častniki zahtevajo maščevanje. Vsa italijanska skladišča so zaprta.

Albanci proti bojkotu laškega blaga.

Albanci so izjavili mladoturškemu odboru, da se ne bodo udeležili bojkota proti Italiji.

Balkan in Avstro - Ogrska.

Neki budimpeštanski list se peča z vprašanjem, kako bo vplival italijansko - turški spor na Balkan. Naša država mora biti na vse pripravljena. Graja opozicijo, ki zavira brambno preosnovo.

Aehrenthal

je konferiral včeraj popoldne dolgo časa s turškim poslanikom Rešid pašo. »Neue Freie Presse« sodi, da mogoče le ne pride do vojske med Lahi in Turki in da bodo Turki pustili mirno izkrcati italijanske vojske v Tripolisu.

Višji poveljnik italijanske okupacijske armade,

generalni poročnik Karel Caneva, je bil vzgojen v avstrijskih vojaških šolah. Rojen je bil leta 1845. v Vidmu na Benečanskem. Njegov oče je bil trgovec. Še mlad deček je vstopil v artiljerijsko deško šolsko stotnijo v Liebenau, leta 1862. je pa vstopil v artiljerijsko akademijo v Moravski Beli Cerkv. Med njegovimi tovariši so bili sedanji avstrijski polkovnik Dalmata, dvorni svetnik Drathschmid pl. Bruckheim, podmaršal Albert Kuszewter, podpolkovnik Danijel Roksandić in podmaršal Alojzij Zeller. Karel Caneva je postal 1. majnika 1866 podporočnik II. razreda v 7. artiljerijskem polku, se udeležil vojske leta 1866. Po vojski, ko smo izgubili Beneško, je prestopil v laško armado, kjer je jako hitro avanziral. Avstrijski njegovi nekdanji tovariši opisujejo Canevo, da je zelo inteligenten, živahen in uljuden častnik.

Legi mesta Tripolis.

Iz slike, ki jo prinašamo v uvodu današnjega poročila, je razvidna lega mesta Tripolis, ki leži na rodovitni nižini ter šteje 50.000 prebivalcev, med temi 3000 kristjanov in 6000 judov. S svojimi okizmi minareti in kupolami močnej nudi mesto Tripolis iz daljave krasen pogled. Tudi notranjost mesta samega se razlikuje od ostalih orientalskih mest vsled svoje snažnosti po cestah. Pristanišče samo je jako ugodno. Trgovina je skoraj popolnoma v rokah Evropejcev, v prvi vrsti Italijanov. V Tripolisu je zelo razvita industrija preprog in turških tkanin. Mesto Tripolis ima glavno pristanišče dežele ter tvori nekaka vrata v notranjo Afriko, kamor vodi karavanska cesta preko Mursuka in Bilmara v Bornu. V Tripolisu vodijo številne italijanske, francoske in turške morske proge. Kljub temu, da obstoji dežela Tripolis večinoma iz puščav, ima obširne plodnosne pokrajine, v katerih izbornu uspeva žito, sadje, zelenjava in cvetlice. Kot znano, meri dežela Tripolis 240.000 km² ter ima okoli milijon prebivalcev.

Laške ladje pred Tripolisom.

Naša slika kaže italijanske bojne ladje, ki se udeležujejo blokade pred Tripolisom, namreč moderni oklopnici »Roma« in »Napoli«, križarice »Amalfi«, »Pisa«, »Francesco Ferruccio«, »Giuseppe Garibaldi« in »Varese«. Mornarjev je na teh ladjah 4552.

Dnevne novice.

Naročajte se na »Slovenca«!

Dne 1. oktobra se pričinja naročba za zadnje četrtletje leta 1911. Vse prijatelje »Slovenca« vabimo, da nam pridobes vsak v svojih krogih mnogo novih naročnikov. »Slovenca« priznavajo tudi nasprotniki, da je hitro informiran o vseh važnih dogodkih, da prinaša res zanimive novice. Posebno zanimiva bodo sedaj poročila o konfliktu med Turčijo in Italijo. Med poročili bomo tudi priobčevali aktualne slike. Nasprotniki veliko žrtvujejo vsak dan za slabo časopisje — vsi naši somišljeniki pa naj bi se še bolj oklenili »Slovenca« in ga res vsi naročili. V vsako našo rodbino »Slovenca«!

Občni zbor »Slovenske Straže« pe vrši letošnje leto v Celovcu, v veliki dvorani hotela »Trabesinger« jutri v nedeljo dne 1. oktobra. Začetek ob 11. uri popoldne. Med koroške Slovence pohiti tudi oddelek moškega zbora »Ljubljane«.

Zmaga S. L. S. Pri občinskih volitvah na Pijavi gorici pri Igu so v sredo v vseh treh razredih zmagali pristasi S. L. S. Nasprotniki so delali z vso silo in so mislili, da gotovo dobe večino. Prvi razred so po svojih mislih imeli že v žepu. Nabirali so pooblastila po vseh sosednjih vaseh, pa vse ni nič pomagalo. Še tistih par liberalčkov, ki

so vstarem odboru strahovali, so sedaj izbacili. Niso mogli priti k sapi, ko so

Zmaga S. L. S. v Bohinjski Bistrici. Ob velikanski udeležbi so bili pri občinskih volitvah v Bohinjski Bistrici v vseh treh razredih in v vseh podobčinah izvoljeni naši odborniki z ogromno večino.

Shodi S. L. S. V četrtek je imel poslanec Jaklič shode v Novem Kotu in Starem Kotu. Na shode je prišlo vse. Poslanec je poročal o delu naše stranke v deželnem zboru ter je obljubil ljudem, da bo storil vse, da dobe tako potrebno ceno, da bodo imeli vsaj zvezo s kranjsko deželo. Kaplan Škulj jim je govoril o ljubezni do rodne zemlje in narodni zavednosti. Gotovo je, da bo odselej ves narod po teh planinskih krajih v taboru S. L. S.

Iz Bele Krajine. V nedeljo, dne 24. t. m., je bil v Metliki prav dobro obiskan sestanek zaupnikov S. L. S. za metliško okolico, na katerem so bile zastopane vse občine metliškega sodnega okraja. Drž. poslanec E. Jarc je poročal o stanju železniskega vprašanja. Storili so se važni sklepi, ki stremé za tem, da bi se pri zgradbi železnice zagotovila prednost domačim voznikom, obrtnikom in delavcem. Razun o raznih gospodarskih vprašanjih se je razvil razgovor tudi o občinskih volitvah. Isti dan popoldne je trdnjava S. L. S. prijazna Lokvica, zopet pokazala svojo zavednost. Kljub slabemu vremenu je na političen shod prihitelo polno množ. navdušenih za S. L. S. Govoril poslanca E. Jarca je vse soglasno odobraval in z ogorčenjem čulo o socialnodemokratskih grozodejstvih na Dunaju. Sprejeli ste dve resoluciji, ena izraža zaupanje poslancem S. L. S., druga pa pozivlje deželni odbor, naj z ozirom na živinorejo čim prej preskrbi dobre pitne vode in naj v ta namen, če vodovod ni izpeljiv, pospeši zgradbo in popravo napajališč. Na shodu sta govorila tudi domači župan Mihelčič, ki ga je vodil, in g. Koren iz Metlike. — Isti dan zvečer je bil v Črnomlju sestanek zaupnikov S. L. S., ki ga je vodil župan g. Skubic. O pomenu občinskih volitev za Črnomelj je govoril državni poslanec Jarc, nakar so se soglasno postavili kandidati S. L. S.

Škofjski List v svoji zadnji številki objavlja poslanico knezoškofa dr. A. Jegliča, v kateri se knezoškof obrača proti liberalnim listom in zlasti tudi zoper od liberalnega učiteljstva urejevano »Našo Bodočnost«, ki hoče mladino odtujiti krščanskemu mišljenju ter življenju.

Imenovan je za pravega konzistorialnega svetnika in za arhidiakona mesta Ljubljane č. g. stolni kanonik dr. Jos. Gruđen. — Za župnega upravitelja pri Sv. Trojici nad Cirknico je imenovan č. g. Ivan Štrubelj, kaplan v Velikih Laščah. — Prestavljena sta: č. g. Feliks Funtek iz Stopič v Velke Lašče in č. g. Jos. Koželj iz Kočevja v Stopiče. — Kanonično umeščen je bil včeraj za župnijo Št. Janž č. g. Ludovik Bajec, župnik pri Sv. Trojici nad Cirknico.

Zatvoritev čeških šol na Dunaju obsojena od Nemcev! »Frankfurter Zeitung« piše: »Od dunajskega magistrata odredjena zatvoritev zasebnih čeških Komenskyjevih šol na Dunaju, ki so skozi tri leta neovirano obstojale, znači politično slepe maščevalnosti.« — Tako Nemci v rajhu sodijo!

Slovensko šolsko vprašanje na Koroškem. »Mir« piše: Dne 11. oktobra t. l. bo vprašanje o učnem jeziku na ljudski šoli v Vogrčah pri Pliberku pred upravnim sodiščem na Dunaju. Kakor v slučajih Št. Danijel in Strojna, potrdilo je naučno ministrstvo tudi glede vogrške ljudske šole sklep deželnega šolskega sveta za Koroško, s katerim se je prošnja krajnega šolskega sveta, da naj se za šolo v Vogrčah določi slovenski jezik, kot učni jezik, kratkoma zavrnilo. Proti tej ministerialni odločbi pa se je pritožila razun nekaterih stanovalcev v Vogrčah tudi občina Blato, pod katero Vogrče spadajo, na upravno sodišče, ki bode torej 11. oktobra 1911 sodilo o učnem jeziku na imenovani ljudski šoli. Zanimivo na celem slučaju je to, da takrat naučno ministrstvo proti naši pritožbi ni vložilo nobenega protispisa, kakor je to storilo v slučajih Strojna in Št. Danijel. Iz tega sklepamo, da so na Dunaju že uvideli, kako krivičen da je šolski sistem na Koroškem in da naučno ministrstvo že samo obsoja tak sistem. Prepričani smo, da bo tudi glede vogrške šole upravno sodišče razsodilo tako, da pridemo tlačenim Slovincem do pravice. — Tako »Mir«. Če upravno sodišče ugodno za Slovence razsodi, kakor tudi mi pričakujemo, bodo imeli 3 kraji na Koroškem: Št. Danijel, Strojna in Vogrče postavno pravico do ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom. To je torej začetek, da se sedanji koroški

Paderewski: spev popotnika, 4. Rubin-stein: Toreador et Andaluse, 5. Čajkovsky: Trnjolčica-valček, 6. Suppe: Piko-va dama, 7. Čajkovsky: Chant sans paroles, 8. Mozart: Menuett, 9. Puccini: Bohème-fantazija, 10. Grieg: Norveški ples št. 2, 11. Suppe: Pesnik in kmet-uvertura, 12. Edl: koncertna polka za dva klarineta, 13. Fall: Ločena žena-potpuri, 14. Ziebert: Paula-valček. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 80 v.

Ij V past padel. Včeraj sta dva stražnika izvršila na Marije Terezije cesti neko aretacijo, v katero se je začel vmešavati delavec Alojzij Käfer in ni preje miroval, da je bil tudi areto-van. Ko so Käferju preiskali obisti, so prišli tudi na to, da mora fant prestati pri sodišču mesec zapora. Po prestani kazni obleče vojaško suknjo.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Leopold Gorjanc, sin železniškega ključavničarja, 7 let, Strelška ulica 15. — Dr. Ljudevit Koreva de Dembro, zdravnik, 63 let, Zaloška cesta 11. — Anton Perušek, sin posestnika in kovača, 4 dni.

Vič.

— Občinske volitve so tudi pri nas pred durmi. Dne 12. oktobra se bo mo pomerili na volišču. Kako in kaj se bo ukrenilo glede volitev, za enkrat naravnost se ne povemo. Čuje se pa, da nekateri ljudje, ki so najbrž dobili kak migljaj od sosednih bratcev liberalcev, delajo za »mir« v občini ter da bodo nastopili ob volitvah kot »gospodarska stranka«. Pa kdo ne ve, kaj tiči pod krinko tega imena! Skušnja uči, da liberalci tudi drugod nastopajo pod takimi imeni, ker si s pravo barvo ne upajo na dan. Zato tudi mi takim »gospodarjem« ne bomo šli na lim, ampak se bomo držali kandidatov, ki bodo kandidirali na podlagi gospodarske in katoliške stranke t. j. S. L. S. Kedor je veren katoličan, tak bo tudi vester v gospodarstvu v skrb za blagor občine. Naše somišljenike pa opozarjamo pred krivimi preroki miru, da se ne dajo begati, kakor so se dali že mnogi po deželi, ki so nazadnje razočarani uvideli, da so jih liberalci s svojimi spletkarijami — opeharili.

Železničarsko gibanje.

V četrtek je zborovalo v Brnu 1500 železničarjev češke in nemške narodnosti. Na shodu se je govorilo o draginji in eventuelni pasivni rezistenci. Vsi govorniki so se izrekli proti pasivni rezistenci, ker so se pogajanja na Dunaju z državno železniško upravo razvila ugodno za železničarje. Govorniki, večinoma načelniki raznih železničarskih organizacij, so opozarjali zborovalce, naj se ne puste slepiti s frazami. Spočetka niso hoteli zborovalci ničesar čuti o kakem zmernem stališču, a je končno zmagalo spoznanje, da bi znalo v obstoječih razmerah vsako radikalno postopanje železničarski stvari le škodovati. Končno se je sprejela resolucija, v kateri se obnavljajo vse zahteve železničarjev ter izreka istočasno zaupanje voditeljem, katerim se naroča, naj se poslužijo za izpolnitev železničarskih zahtev v to primernih sredstev. Na shodu sta govorila tudi poslanca Vanek in Konecny, ki je sporočil zborovalcem izjavo generalnega ravnatelja Trnke, naj shod ne sklone niti ultimatumu, niti naj ne fiksira časa, ker je rešitev železničarskih zahtev odvisna od državnega zbora. Poslanca sta zatrjevala, da so se pogajanja na Dunaju vršila ugodno za železničarje. Zborovalci so izjavili, da bi morali določiti kot zadnji rok za izpolnitev zahtev železničarjev 1. juli 1912. Pasivne rezistence, kot stoje sedaj razmere, na Moravskem ne bo s 1. oktobrom.

— **Oklic železničarjem.** Prejeli smo in objavljamo: Železničarji! Tovariši! Na številnih shodih ste vedno stavili enoglasno zahtevo, da se mora vlada do najdalje 30. septembra izjaviti, ali in kako je pripravljena izpolniti nujne zahteve, stavitvene v spomenici nacio-nalnih železničarskih organizacij. — Gospod ministrski predsednik je sedaj raznanil državnim poslancem nemške narodne zveze in češkega jednotnega kluba, da bo še tekom prve polovice oktobra poslanski zbornici predložil predlogo za uravnavo, oziroma povišanje Vaših dohodkov na podlagi naše spomenice, in da bo tudi vlada delovala na to, da se bo predloga nujno obravnavala. Sicer bo pa g. ministrski predsednik takoj po zopetnem sestanku poslanske zbornice v svojih izjavah o nameravanih navedbah proti draginji tudi že omenil predlogo, ki jo hoče vložiti vlada za zboljšanje Vašega

položaja. V ta namen bodo potrebne precejšnje svote. Vlada ne bo naspot-na parlamentarni obravnavi hipnih naredb, ki bi imele vzvratno veljavo od 1. oktobra. Ker se s tem, da je vlada pravočasno odgovorila, izpolnjuje Vaša zahteva. Vas pozivljamo, da se kljub mnogih nasprotnih težnjah držite naprej normalne službe in normalnega dela. — Nemška nacionalna zveza in češki jednotni klub sta izjavila, da stojita za našimi zahtevami. Mi pa smo vladi obljubili, da bomo osobje pozivljali k normalni službi in normalnemu delu do tistega časa, ko bomo po parla-mentarni obravnavi Vaših zahtev prišli popolnoma na jasno, t. j. do 15. oktobra. — Buřival. Černigoj. Ertl. Graf. Hartinger. Hingler. Navratil. Richter. Škerjanc. Sternadt. Tabaczinski. Vojna.

POLOŽAJ V PERZIJI.

Bivši šah Mohamed Ali ni vjet. Dotične vesti niso bile resnične. Njegova stvar napreduje. Vodja njemu udanih čet Salar ud Doule se nahaja že v Sereudu, kakih 100 kilo-metrov od Teherana. Svojim četam je Salar ud Doule izdal oklic, da jim dovoli, ako zavzamejo Teheran, tri-dnevno ropanje po Teheranu, last ino-zemcev pa morajo čuvati. Razburjenje v Teheranu je izredno veliko.

Iz Teherana poročajo, da se je pri Danbera bil krvav boj med perzijskimi vladnimi četami in poveljnikom Salarjem, ki je izgubil 400 mrtvih, 200 njegovih pristašev je bilo vjetih. Salar da se je umaknil proti Hamadanu. Najnovejša vesti poročajo, da je Mohamed Ali v bližini Astrabada s 400 perzijskimi in ruskimi Turkmeni vjel poslanca Adina Muhamala Ihana in ga umoril.

Napad na Teheran se je po najnovejših vesteh že pričel, a je bil doslej odbit.

IZPREMEMBE V RUSKEM MINISTRSTVU.

Kakor je nenadoma sledilo imenovanje finančnega ministra Kokovceva za ruskega ministrskega predsednika, ravno tako bo te dni nenadoma sledilo imenovanje A. A. Makarova za ruskega ministra notranjih zadev.

Društva.

— **Vabilo k slavnosti blagoslovljenja nove zastave gasilnega društva Podutik—Glince,** katero so podarile društvu domače žene in dekleta, ki se vrši v nedeljo, 1. oktobra ob 3. uri popoldan. Spored: Od 2. do 3. ure sprejemanje došlih bratskih društev pri Vodniku v Podutiku. — Ob pol 3. uri slovesni blagoslov nove društvene zastave, zatem defiliranje. — Ob 4. uri začetek veselice na vrtu gostilne pri Vodniku: Slavnostni govor. — Godba društva Škocijan. — Petje slavnega zbora št. Vid. — Srečolov. — Ob mraku ume-talni ogenj. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo potrebnega orodja, se darovi hvaležno sprejemajo. K čim večji udeležbi vabi odbor. Ob neugodnem vremenu se preloži slavnost na spomlad.

— **Okrožni zlet vipavskih Orlov.** V nedeljo dne 24. t. m. smo napovedali javno telovadbo v Gabrjah na Krasu. Kljub slabemu vremenu je prišlo do 80 Orlov, med njimi jih je nastopilo 53. Izvajali so proste vaje. Našel sem do 500 gledavcev, ki so do konca nastopa ostali na telovadišču. Po prostih vajah nastopilo je 20 telovadcev z moreško. Po rajalnem odhodu telovadci odidejo živahno aplavdirani. Vojaška godba je izbornu igrala. Slavnosti primeren govor je imel br. visokošolec Vrtovec. S pazljivostjo je občinstvo poslušalo navdušenega govornika. Tovariši iz Vel. Dola na Krasu gorko pozdravi navzoče v imenu snujočega se Orla v Vel. Dolu na Krasu in prosi brate Orle, da pohite v nedeljo 1. oktobra k ustanovitvi. Vršila se je nato prodaja srečk, — godba je zaigrala več prav lepih skladb, med njimi »Bratom Orlom«, ki so jo pričujoči burno aklamirali. Razun vipavskih okrožnih telovadcev posetila je večja deputacija iz Dornberga. Liberalci so napovedali ples, za katerega je bil oder in vse pripravljeno; toda dovoljenja cenjena gospoda ni imela v rokah in ga tudi ni dobila. Kislih obrazov se je več gospodov in gospodičen vračalo iz Gabrij, ne da bi poizkusili svoje delo za narod pokazati s plesom. Je že tako, prijatelji! Vipavsko okrožje se pa dviga v prospeh krščanski ideji in svoje delovanje razširja v zadnjo liberalno trdnjavo — Kras.

— **Koleke Zveze Orlov v Ljubljani** je »Katoliška Tiskarna« te dni dogoto-

vila in so se onim, kateri so jih naročili, že odposlali. Bratski odseki! Naročajte pridno te koleke, saj podpirate z naročili svojo organizacijo.

— **Potreba naših društev** je, da ustanove tudi tamburaške zборе. Izdatki in trud se obilo poplačajo z vsestranskim sodelovanjem istih: pri predstavah, pri veselicah in pri drugih prireditvah. Zadovoljile pa bodo le tamburice, ki se prodajajo v korist »Slovenske Straže«, ker so izbornega zvoka in poceni. Naročila sprejema: Ivan Vrečko, Katoliška tiskarna, Ljubljana. Ceniki zastoj in poštne prosto.

Celemu nalogu današnje številke smo priložili prospekt trdke M. Tom e c, izvoz suknenege blaga v Hum-polcu na Češkem. Zahtevajte od te trdke vzorce različnega suknenege blaga za zimsko sezono in gotovo bode vsak z istimi zadovoljen.

Prof. dr. pl. Leube v Würzburgu piše: Soditi po izkušnjah, ki sem jih pridobil na moji kliniki, učinkuje naravna **Franc Jožef-ova** grenčica zanesljivo odvajajoče in ne provzroča nikakih težkoč. Še celo, kjer se je zavživala pri dražljivih črevesih, je »Franc Jožef-ova« voda dosegla odvajanje brez bolečin. 8

Pristno samo s to znamko — ribičem — kot garan-cijskim znakom Scott-ovega ravnanja.

torej vsi starši, katerih otroci vsled slabih kosti dobro ne napredujejo segli po

SCOTT-ovi EMULZIJ

ki je že nad 35 let vpeljana ter vživa svetovni sloves kot izbornu sredstvo za ojačenje otrok. Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott« ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. 2693 Cena izvirni stekl. 2.50 K. — Dobi se v vseh lekarnah.

Mesta za pouk

v trgovini mešane stroke na deželi išče **mladenič**, ki se je v tej stroki uril že poldrugo leto ter že nad eno leto služi kot prodajalec. Vešč je slovensčine, nemščine ter nekaj laščine. Ponudbe sprejema uprava lista pod šifro »Mešana stroka«.

- Popravila - se sprejemajo.

Modni salon

Zalni klobuki vedno v zalogi.

- Just Maschke -

Židovska ulica št. 3.

priporoča cenjenim damam veliko izbiri najnovejših pariških in dunajskih modelov kakor športnih klobukov.

Cene brez konkurence.

2938

Zahvala.

2943

Za dokaze toplega sočutja povodom prezgodnje smrti našega iskreno ljubljenege soproga, oziroma očeta, starega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Andreja Trškana

gostilničarja in posestnika

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanec naj-toplejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo čast duhovščini, preblag. gg. zdrav-nikoma dr. Rusu in Ipavcu, ki sta se resno in skrbno prizadevala pre-blagega pokojnika ohraniti pri življenju, nadalje vsem cenj. narodnim damam, ki so se v jako častnem številu udeležile spreveda, gostilničarski zadrugi, slavnemu pevskemu društvu »Slavec« za ganljivo petje, kakor tudi vsem darovalcem krasnih vencev.

Ljubljana, dne 29. septembra 1911.

Žalnočči ostali.

Le tedaj

1557

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridelek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izka-al že desetletja kot najboljši, »pravega« **Franccka»** iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna

alkalična kislina

ter je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri želočni kislini škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd., in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svétnika Löschnerja onom-grafija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirak: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, vočjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami n vinom.

Zaloga pri Mihael Kasiner-ju, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11462-49

AVTOMOBILI LAURIN & KLEMENT

pričnato najboljši izdelah LAURIN & KLEMENT ako. dr. Mladoboleslav Podružn.: Trst, Acquedotto št. 46. — Zastop.: Mikodem & Wetzel, Brdo.

896

šolski sistem stre. Toda kaj, ko kaže, kakor da bi vse to imelo ostati na papirju! Sklepi upravnega sodišča se morajo udeležiti, to je zdaj glavno vprašanje, kajti če se vse pri miru pusti, nam tudi ta pravica zaspi! Meročajni faktorji naj zdaj na vlado pritisnejo, da izvede, kar je bilo za pravo spoznanje!

Gerent v Mostah. Vlada je imenovala za gerenta občini Moste gospoda Jožefa Oražma, za svetovalce pa gospode Franjo Jezeršek, Podobnik, Ivan Orehek in Alojzij Kocmur.

G. dr. Leopold Lénard, pomožni tajnik Mohorjeve družbe v Celovcu, je dobil od kranjskega deželne odbora štipendijo, da se posveti nadaljnjim študijam na vseučilišču v Krakovu. Obilo sreče!

Poročila sta se te dni dr. Josip Mal, muzejski adjunkt v Ljubljani, in gđna. Julka Henrika Pahor iz Renč. Naše iskrene čestitke!

Knez Ernest Windischgrätz je praznoval te dni na svojem posestvu na Bledu svoj 84. rojstni dan v popolni duševni in telesni čilosti.

Nova svetnica. Iz Solkana: V nedeljo so imeli krstiti »prvorojenka« tukajšnjega učitelja Stritarja. Gospod učitelj je zahteval, naj se otrok krsti na ime »sokolica«. Ker pa te »svete sokolice« ni še najti v katoliških koledarjih, naj liberalno svobodomiselnega koledarja se pa solkanski župnik ne razume in ker učitelj Stritar ni hotel drugega imena, gosp. župnik pa na ime »svete sokolice« ni mogel krstiti, so nesli »prvorojenka« iz cerkve brez krsta domov.

Letalec Widmer bo sodeloval pri prvem avstrijskem letalnem tednu, ki se bo vršil 1. do 8. oktobra v Dunajskem Novem Mestu. Ker se mu je, kakor smo poročali, v tork razbil njegov aeroplan v Tržiču, se je obrnil v Milan, da si izposodi zopet oni Blériotov enokrovnik s katerim je letel iz Gradeža v Trst ter na letalnem tednu v Zavrhlah pri Trstu. Svoj razbiti aeroplan je pa poslal v Pariz, da ga v tovarni popravi. Velika tolažba za nesrečni trenotek v Tržiču, ko so splavale njegove nade po vodi, mu je bilo vsestransko brezpopojno priznanje njegovega poleta kakor prvega uspelega poizkusa preleteti Jadransko morje. Francosko, nemško in italijansko časopisje je polno hvale za mladega — morda najmlajšega — letalca, ki si je v tako kratkem času pridobil odlično mesto na polju aviatike. Brezdvomno se bo drugim posrečilo preleteti morje med Benetkami in Trstom. Vendar ostane Vidmer prvi, ki je preletel Jadransko morje. Upamo in želimo, da bo tudi v Dunajskem Novem Mestu stal med prvimi.

Prvi avstrijski letalni teden priredijo pod vodstvom Avstrijske aeronautične komisije dne 1., 2., 4., 7. in 8. oktobra 1911 na letalnem polju v Dunajskem Novem Mestu. Razpisane so sledeče tekme: I. Tekma za trajnost. Deželna nagrada za 10.000 K od nižjeavstrijskega deželnega sveta in zlata medalja od Avstrijskega Aerokluba. Dnevne nagrade okoli 1000 K. — II. Tekma za daljavo. Deželna nagrada 5000 K in zlata medalja od Avstrijskega Aerokluba. Dnevne nagrade okoli 1000 K. — III. Tekma za visočino. Deželna nagrada 5000 K in zlata medalja od Avstrijskega Aerokluba. Dnevne nagrade 1000 K. — IV. Tekma za hitrost. Tri nagrade v skupnem znesku 5000 K. — V. Tekma za prekoželo letanje. Nagrade v skupnem znesku okoli 10 tisoč K; med njimi je nagrada mesta Dunaj, za onega, ki prileti prvi od Dunajskega Novega Mesta na Dunaj. — Sodelujejo lahko samo avstro-ogrski letalci, za deželne nagrade I., II. in III. tekme pa samo v Avstriji rojeni letalci.

Grozni prizori v ječi. — En kaznjene ubit, več oseb ranjenih. V Mitrovici so hoteli 26. t. m. opoldne pobegniti štirje kaznjenci iz tamosnje deželne kaznilnice. Iz delavnice so ušli v strojarnico, kjer so se hoteli polastiti lestev, kar pa jim je branil nek paznik. Tega so potokli na tla in pobegnili ven. Tu jih je srečal nek drug paznik, ki je potegnil sabljo, a mu je eden izmed kaznjencev zabodel nenadoma nož v prsa, da se je zgrudil na tla, na kar so stekli k zidu, pristavili lestve ter sta dva pobegnila preko zidu, medtem ko je ostala dva zalotila straža ravno na lestvi ter ju podrla na tla in povezala. Pri tem je bil eden kaznjencev ranjen na roki s sabljo. Straža je nato pričela streljati za kaznjencema, ki sta bila onkraj zida, ter so stražniki pri tem enega ustrelili, a drugega ranili. Ko so prišli k poslednjemu z namerjenimi puškami, je zaprosil: »Ne streljajte, jaz se udam!« Stražniki so pristopili ter sta ga dva prišla z obeh strani. V istem času pa je kaznjeneec zamahnil ter zabodel enega stražnika v nogo in

prsa, dočim je drugega zabodel dvakrat v prsa ter pričel nanovo bežati. Begunec pa ni imel sreče. Tretji stražnik ki medtem ni imel časa napeti puško, ga je udaril s puškinim kopitom po glavi, da se je onesveščen zgrudil na tla. Nato so ga razorožili ter prenesli v kaznilnico.

ANARHISTI V PRAGI ARETOVANI.

Včeraj so v Pragi aretovali anarhista Kacho, kakor tudi več njegovih drugov in sicer nekega Jožefa Pohla ter njegovo sestro Marijo Novak, nekega Božidarja Kohouta in Karola Drzko. Aretovalci so tudi vtihotapljali saharin iz Švice. Pri hišnih preiskavah v njihovih stanovanjih so našli mnogo obtežilne snovi. Eden izmed anarhistov je že priznal, da se je cela družba pečala s tihotapstvom saharina. Aretovalci so najprej zaslišali uradniki finančne prokurature.

Telefonska in hrzjavna poročila.

VOJSKA!

Italijanske čete se že v Tripolisu izkrcujejo.

Tripolis, 30. septembra. Italija je prve čete v Tripolisu in Bengaziju že izkrcala. Ladjini poročniki grof Lovatelli je na torpedovki, raz katere je plapolala bela zastava, došel kot parlamentar v Tripolis in pozval poveljnika, da mesto preda. Poveljnik je to odklonil. Nato je začelo laško brodovje pod varstvom ladjinih topov čete izkrcavati. Domneva se, da se bo izkrcanje izvršilo brez posebnega krvoprelitja, ker je Turčija o brezuspešnosti kakega odpora prepričana.

Podrobnosti o izkrcavanju.

Tripolis, 30. septembra. Včeraj ob 10. dopoldne so se laške bojne ladje, ki so križarile pred Tripolisem, znatno približale pristanišču. Izkrcal se je na šalupi laški častnik in en pomorščak. Turški vojaki so častnika in pomorščaka obkolili. Častnik je vprašal kje je poveljnik in se podal k njemu. Tu je izjavil, da ima laško brodovje povelje, Tripolis zavzeti in je zahteval, da se garnizija preda. Turški poveljnik je odgovoril, da mu to ni mogoče in je predajo odločno odklonil.

Tripolis, 30. septembra. Ob 11. uri dopoldne se je usidrala v pristanišču torpedovka »Garibaldino«. Lahki so jo entuziastično pozdravili. Med poveljnikom »Garibaldina« in neko turško topničarko so se vršila pogajanja, narkar se je izkrcal en laški častnik, ki se je podal k laškemu konzulu Galli. Dozdaj se laške čete še niso izkrcale.

LAHI SO SE ŽE IZKRCALI!

Pariz, 30. septembra. »Press Telegraph« poroča: Ob 12 opoldne je 10 laških bojnih ladij začelo izkrcavati vojaštvo.

Carigrad, 30. septembra. Poveljstvo nad turško garnizijo vodi Fetki bej, ki je došel semkaj iz Carigrada. Fetki bej je sporočil v Carigrad, da so Turki dve laški šalupi z vojniki v dno potopili.

Carigrad, 30. septembra. Govori se, da je neka laška ladja pri Tripolisu zadel v celino.

KAKO SE HOČEJO LAHI IZKRCATI?

London, 30. septembra. »Daily Telegraph« je izvedel, da je za izkrcanje in zavzete Tripolisa določenih izprva 8 bataljonov pehote, 2 ženij. bataljona, 4 bataljoni pogorske artiljerije, 2 bataljona trdnjavske artiljerije in pol polka kavalrije.

Rim, 30. septembra. »Tribuna« poroča, da kakor hitro izvedejo laške ladje izkrcanje, odide v Tripolis ves ekspedicijski zbor pod poveljstvom generala Caneva. »Berliner Tagblatt« poroča, da šteje ta zbor 23.000 mož, ki odidejo 3. oktobra, sledi jim pa potem v par dneh še 13.000 mož. Za transport je določenih 20 parnikov, ki čakajo zdaj v Augusti.

POMORSKA BITKA MED LAŠKIM IN TURŠKIM BRODOVJEM.

Rim, 30. septembra. Laška bojna ladja je pri Prevezi (pristanišče v Južni Albaniji južno od otoka Krfa ob zalivu Arta) napadla 2 turški torpedovki. Ena torpedovka je ušla, druga pa je zadel na suho in obličala. Mošvo se je rešilo.

London, 30. septembra. »Daily Chronicle« poroča, da je prišlo do boja med turško torpedno flotilo in laškim brodovjem. Laško brodovje je obstreljevalo 6 turških torpedolovcev, eden se je pri Nikopole potopil, drugi je zbežal v pristanišče Prevezasa. O ostalih ni še nobenih poročil.

Pariz, 30. septembra. »Matin« poroča iz Aten, da se je vršila pomorska bitka med Lahi in Turki pri Prevezi. Ob 2. popoldne sta dve laški bojni ladji zapazili v zalivu Jonskega morja turške

torpedovke, ki so križarile ob epirskem obrežju. Laške bojne ladje so jih takoj napadle in jih tako izdelale, da so se zaletele v kopno in pokončale.

Laške ladje pred Smyrno in Solunom! Carigrad, 30. septembra. Laške bojne ladje so se prikazale pred Smyrno in Solunom. (Če se ta vest potrdi, igra Italija jako nevarno igro.)

Pariz, 30. septembra. Danes se pričakovali, da se srečata oddelek laškega brodovja in turške brodovje, ki je pa odplulo proti Bosporu, tako da napad ni verjeten. Pač pa so laške ladje že dospele pred Beirut.

POROČILO O TURŠKEM BOJNEM BRODOVJU NI.

Carigrad, 30. septembra. Nikakega poročila ni o turškem brodovju, ki se je nahajalo pred Chiosom.

Turško ministrstvo odstopilo.

Carigrad, 30. septembra. Turški kabinet je pod vplivom zavzetja Tripolisa odstopil. Na čelo novega kabine'a je stopil Said-paša.

Carigrad, 30. septembra. Ko je laški poslanik velikemu vezirju naznanil vojsko, je veliki vezir z vsem kabinatom podal demisijo. Laški poslanik De Martino odpotuje danes. Zaklad filiale Banca di Roma se je poveril Nemški orientalski banki. Laška pošta in laške šole so se zaprle.

Carigrad, 30. septembra. Po današnjem silno vihnem ministrskem svetu je veliki vezir hitel v palačo k sultanu in se mu vrgel k nogam, izjavljajoč, da je on kriv nesreče v Tripolisu. Sultan je bil silno potr in je vezirja odpustil. Dejal je, da bi najrajši odstopil, toda bo preje vprašal za svet zastopnike ljudstva.

Varstvo laških podanikov v Turčiji.

Carigrad, 30. septembra. Vsled resnega položaja, ki je nastal v cel osmanski državi, je prevzela varstvo italijanskih podanikov v celem turškem cesarstvu Nemčija. Ta korak Nemčije je vzbudil v Italiji največje zadovoljstvo.

Mladoturki pozivljajo na represalije.

Solun, 30. septembra. Mladoturki pozivljajo laški narod k najostrejšim represalijem proti Italiji, zlasti k bojkotu. Laški vspeh v Tripolisu naj vsi Evropejci poplačajo.

TURČIJA ODNEHALA NA CELI ČRTI?

Pariz, 30. septembra. Oficijozna »Agence Havas« javlja iz Carigrada: Turška vlada je sklenila, da se izkrcanje Italijanov v Tripolisu ne bo uprlo.

Dunaj, 30. septembra. »Neue Freie Presse« poroča iz Rima: Turški poslanik je obiskal ministra za zunanje zadeve di San Giuliano, s katerim je govoril 50 minut. Sodi se, da se je Turčija popolnoma udala. Di San Giuliano je prosil, da se takoj skliče ministrski svet in mu sporočil, da je Turčija ultimatum Italije sprejela in se izkrcanju laških čet ne bo ustavljala. Začela so se takoj diplomaška pogajanja glede oblike, v kateri bo Italija Tripolis okupirala. V teh pogajanjih bo igrala prvo ulogo Nemčija, kateri se je zahvaliti, da je Turčija uvidela, da je nadaljnji upor brezuspešen.

ANGLEŽI HOČEJO CYRENAIKO?

Tunis, 30. septembra. Poročila iz Malte pravijo, da je od tu odplula angleška križarka Medea, da zasede pristanišče Bomba med Derno in Aleksandrijo.

Tripolis, 30. septembra. Turki so kapitulacijo Tripolisa definitivno odklonili. Od laškega generalnega konzulata in frančiškanskega samostana se je snela laška zastava in glasom sklepa nemške vlade, ki je prevzela protektorat nad Italijani, razobesila nemška zastava. Italijansko brodovje je že otvorilo kanonado in obstreljuje mesto.

ČETRTA ŽRTEV DUNAJSKIH NE-MIROV UMRLA.

Dunaj, 30. septembra. Tukaj je umrla četrta žrtev dunajskih ekscesov, sluga Brögelbauer.

BOSANSKE ŽELEZNICE.

Budimpešta, 30. septembra. Ogrska in avstrijska vlada ste soglasno sklenili zadevo bosanskih železniških zgradb končno definitivno rešiti v najkrajšem času. O tej stvari je skupni finančni minister Burian v zadnji avdienci pri cesarju poročal in je cesar tudi tozadevnim načrtom pritrdil.

Ljubljanske novice.

Ij Somišljeniki! Imeniki za deželnozborsko volitev so razporeženi samo še do ponedeljka, t. j. 2. oktobra, v mestni posvetovalnici od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Vsak naj ugotovi, ali je vpisan in ali je pra-

vilno vpisan! Stori to lahko tudi v tajništvu S. L. S., ki vodi reklamacijsko postopanje in bo v ta namen uradovalo tudi jutri, v nedeljo, od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. — Tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6, 11.

Ij Jutri, v nedeljo, 1. oktobra, ob pol osmih, igra »Ljudski oder« krasno ljudsko igro »Pred porotniki«. V tretjem dejanju nastopi nad 60 oseb. Blagajna se odpre ob pol sedmih. Pred igro ima g. profesor Janez Dolencev kratek nagovor, v katerem bo razjasnil pomen igre. Igra bo končana pred 10. uro, tako da lahko vsakdo odide z gorenjskim vlakom. Igra je vestno naštudirana, krasno opremljena in bo ugajala brezdvomno vsakomur. Med posameznimi dejanji je vstop prepozno došlim vsakomur zabravljen.

Ij Shod tobačnega delavstva. Sinoči ob 6 $\frac{1}{2}$ uri je imelo tobačno delavstvo v »Ljudskem domu« zelo dobro obiskano shod. Govorila sta državna poslanca dr. Korošec in J. Gostinčar o razmerah tobačnega delavstva in o draginji. Sklenile so se primerne resolucije, ki se odpošljejo na direkcijo.

Ij Obrtna razstava v »Rokodelskem domu« ostane odprta še jutri, v nedeljo, 1. oktobra, od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Da se ustreže ob mnogih strani izraženim željam, se bo tudi jutri praktično pokazalo, kako se izvršuje knjigoveško mar-moriranje.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo ima jutri na Rožnicensko nedeljo ob 4. popoldne svoj ustanovni shod v salonu pri Kamenčanki v Rožni ulici št. 15. Pred shodom vpisovanje novih članov.

Ij Na občni zbor »Slovenske Straže« se odpeljemo jutri v nedeljo zjutraj z gorenjskim vlakom ob 6. uri 48 minut. Odhod z državnega kolodvora v Šiški. Udeležniki naj bodo na državnem kolodvoru že ob 5 $\frac{1}{2}$ uri zjutraj.

Ij Iz deželnega odbora. Imenovani so: Računski revident: Jožef Bregant; officiali: J. Dolžan, Jos. Golar in G. Puš; nadofficial: Fr. Wilmpart; okrožni zdravnik v Trebnjem dr. E. Watzke; doslej v deželni bolnišnici; stavbeni praktikant: Ciril Pirce; konceptni praktikant A. Logar. — Stalno je imenovan sadjarski instruktor Martin Humek.

Ij O državni obrtni šoli krožijo jako čudne vesti. Trdi se, in sicer od strani, ki utegne biti prav informirana, da zahteva vlada, naj ji mesto prepusti zgradbo v last brezpogojno, to je, ne da bi bila določena samo za obrtno šolo, sicer vlada ne odpiše znanih 900.000 K. Dalje pa bi bila baje vlada pripravljena dati občini nekaj brezobrestnega posojila za opremo delavnic. Oboje potrjuje naša izvajanja v sobotnem članku in dokazuje iznova, kako lahkomi-seln in površen je bil dogovor Hribar-jev, ki je zanj odgovorno tudi vodstvo liberalne stranke, ker se gotovo ni sklenil brez vednosti dr. Tavčarja, dr. Trillerja in dr. Stališča, ki ga zavzema vlada v obeh slučajih, je po našem mnenju kvarno za Ljubljano in zato nesprejemljivo. Kajti mesto je zazidalo nad pol milijona kron več, kakor bi znašal odpis, in delavnice naj opremi država, kakor jih je drugod.

Ij Katehetska konferenca. »Društvo slov. katehetov« bo imelo tudi v bodoče zopet redne sestanke in sicer vsa -ko prvo sredo v mesecu, ako ne bo kake zapreke. Odbor vabi tem potom na prvo konferenco, ki bo v sredo dne 4. oktobra popoldne ob pol 5. uri v knjižnični dvorani Kat. tiskarne. — Dela čaka veliko: Pregled katekizma, knjižica za poučevanje prvospevancev, (rokopis je že dogotovljen) itd. Slučajnosti: Določitev spovednih dni; razno. — Odbor.

Ij Poštne vesti. Premješeni so: Anton Kogoj, c. kr. poštni asistent iz Pulja iz Rovinj, Ivan Pertot, poštni adjunkt iz Malega Lošinja v Tržič (Goriško), Fr. Jereb, poštni oficijant od poštne urada Ljubljana 1 k poštnemu uradu Ljubljana 2, Anton Preinfalk od poštne urada Ljubljana 2 k poštnemu uradu Ljubljana 1. Nadalje pošt. oficijantije: Vekoslava Rakovec iz Kranja v Ljubljano, D. Kuralt iz Opatije v Ljubljano, Terezija Vrančič iz Lovrane v Kranj, Antonija Pajc iz Kranja v Lovrano, Emilija Zelen iz Sežane v Postojno, L. Biber iz Postojne v Kranj, Štefanija Šibovec iz Ilirske Bistrice v Ljubljano, Amalija Savojc od poštne urada Ljubljana 4 k poštnemu uradu Ljubljana 1. Vpokojeni sta poštni adjunktinji: Albina Vičič v Trstu in E. Vehtič v Ljubljani. Umrl je Ivan Lackner, poštni ekspedient v Gorenjem Mozlju.

Ij Ljudski koncert »Slovenske Filharmonije« pod vodstvom kapelnika g. Talicha se vrši jutri v nedeljo v veliki Unionovi dvorani. Spored: 1. Meyerbeer: Koračnica iz opere »Prorok«, 2. Mendelssohn: Ruy-Blas, uvertura, 3.

Iz rdečega labora.

Kako so socialni demokrati na Dunaju pocenili meso. V seji dunajskega občinskega sveta 22. t. m. je navedel župan dr. Neumayer tudi visočino gnotne škode, ki jo ima dunajska občina vsled socialnodemokratskih izgrediv dne 17. t. m. Navedel je škodo v sledečih številkah: 1. na mestnih uradih 9000 K, 2. na mestnih šolah 20.000 K, 3. na mestnih parkih 2400 K, 4. na objektih mestne plinarne 2000 K, 5. na objektih mestnih cestnih železnic 16 tisoč K, torej skupno 46.900 K. Pri tem pa niso všteti dohodki, ki jih je vsled ustavljenega prometa omenjenega dne izgubila mestna železnica in odškodnina pomnoženim policijskim stražam in moštvi, kar se skupno ceni na 20.000 kron. Torej so povzročili socialni demokrati dunajski mestni občini okroglo 70.000 K škode, ki jo bodo morali trpeti v prvi vrsti nižji sloji. Dobiček pa imajo samo kapitalisti, ki morajo na stroške dunajske občine popravljati po socialnih demokratih poškodovana poslopja in druge naprave. Tako se preša denar iz delavskih slojev ter dova v kapitalistične žepke. Vsled socialnodemokratskih izgrediv pa so morali sistirati pouk tudi na 13 dunajskih šolah, ki so jih demolirali socialni demokrati. Kakor je uradno konstatirano, so socialdemokratski razgrajči kamenje iz raznih okrajev prinesli seboj v žepih. Socialnodemokratski socializem je res vzgleden!

Socialni demokrati kot gostilničarji. V Przemyslu so pričeli socialni demokrati zidati delavski dom. Poslopje bo veliko, trinadstropno, ter je namenjeno socialnodemokratskim delavskim organizacijam. Ker pa socialni demokrati nimajo denarja, so sklenili z lvovsko delniško pivovarno, ki je izključno v židovskih rokah, pogodbo, po kateri posodi družba socialnodemokratski stranki 60.000 K za stavbo. Pogodbo je podpisal v imenu stranke posl. dr. Liebermann in tajnik bolniške blagajne Jožef Schlam. Pivovarniška akcijska družba se je zavezala posoditi za 15 letno dobo 60.000 K za stavbo delavskega doma, pod pogojem, da se v delavskem domu na stroške stranke otvori pivnica in toči v njej samo pivo lvovske pivovarne. Pivnica se mora otvoriti s 1. julijem 1912. ter se mora v njej iztočiti prva tri leta 6000 hl piva. Ako se teh 6000 hl ne bo prodalo, ima pivovarniška družba pravico, takoj odpovedati vplačani kapital. S to pogodbo so torej galski socialni demokrati postali židovski gostilničarji. Svojem sodrugom morajo zbuditi še gotovo mero navdušenja za alkohol, pa bo socialnodemokratsko socialno vprašanje rešeno. Kaj principi in kaj program, »kšeft« je »kšeft«. Da socialnodemokratski posredovalci pri tej pogodbi z židovskimi kapitalisti niso odšli praznih rok, se gotovo ne more dvomiti.

Kupujte le vžigalice: „O korist obmejnim Slovincem“

Mo! slab želodec

me bode spravil prežgodaj v grob, tako se sliši povsod govoriti in resnično ni nobena bolezen tako razširjena kot težkoče v želodcu, pomanjkanje sile, bluvanje, zaprtje itd. Zato kličemo vsakomur:

Bodi previden.

Gratiola iz 24 alpskih zelišč sestavljen zeliščni izvleček odstrani zanesljivo vse te težkoče in ne trdijo zastonj vsi, ki trpe na želodčnih težkočah.

„Gratiola“ je zlata vreden.

1 steklenica 3 K, povzetje 60 vinarjev več. Edino pristna pri izdelovalcu

J. Fest, Lita št. 23 (Littau).

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljše sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4-50

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment. Capsici comp.,

Nadomestek za Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznано kot izvrstno bol blazujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 vin., K 1-40 in K 2-—, se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le orig. steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem seje gotovo prejel orig. izdelek

Dr. Richterjeva lekarna pri „Zlatem lovu“ v Pragi

Elizabetna cesta št. 5. nova.

2935

Feliks Toman

Ljubljana, Resljeva cesta 30

nasproti skladišč južne železnice.

Največja zaloga vsakovrstnih

nagrobni spomenikov

iz črnega švedskega granita, labradorja, belega in sivga marmorja i. t. d.

2937

Nizke konkurenčne cene, solidni proizvodi. Načrti in proračuni brezplačno.

St. 31940.

Razglas.

Kr. hrvatska slavonska, dalmatinska, deželna vlada je objavila 20. septembra 1911. da je kraj **Draga** (okraj Sušak komitat Modruš-Reka) s kolero okužen. C. kr. dež. vlada odredila je zato z razpisom z dne 24. septembra 1911 št. 25493, petdnevno zdravstveno nadzorovanje onih oseb, ki bi dohajale iz Drage.

Da se zamore to nadzorovanje točno izvrševati, odreja mestni magistrat, da vsi hotelirji, gostilničarji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča ali stanovanja, ravnotako tudi poglavarji družin glede družinskih udov, naznanijo takoj vsako iz Drage došlo osebo pri mestnem zglaševalnem uradu, v slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

Zdravstveno nadzorovanje vrši se za čas petih dni brez osobnega nadlegovanja in brez omejitve prostega prometa.

Prestopki proti tej odredbi se bodejo v smislu ministerske naredbe z dne 30. septembra 1857 drž. zak. št. 198 kaznovali.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 29. septembra 1911.

2942 3

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Največje podjetje konfekcijske stroke je ogromna trgovina

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5

ki ima že začetkom sezi je nad 30.000 komadov svežega blaga v zalogi po najnižjih cenah in to:

nad 5000 komadov najnovejših oblek za gospode	nad 3000 komadov oblek za dečke in otroke
nad 2000 komadov najnovejših površnikov, športnih, zimskih sukenj	nad 15.000 komadov najmod. konfek. za dame in deklice
nad 3000 pelerin	
nad 2000 komadov posameznih hlač in telovnikov	

2934

Solidna postrežba! Priznana nizke cene!

2940

P 162/10
12

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Novem mestu je po prošnji nedoletne Angele Muhič naprodaj na javni dražbi zemljišče vložna št. 128 kat. obč. Bršlin, za katero se je ustanovila izklicna cena 5000 K.

Dražba se bode vršila dne

9. oktobra 1911 ob 10. uri dopoldne v sobi št. 3.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je v delnem znesku 1000 K po preteku 14 dni, dalje delni znesek 1000 K v treh mesecih po odobritvi in ostanek kupnine s 5% obrestmi v pol leta v sodno shrambo založiti.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri tušajšnjem sodišču.

C. kr. okrajno sodišče v Novem mestu, odd. I,
dne 11. septembra 1911.

40 klavirjev in harmonijev

dvornih tvrdk: Bösendorfer, Czapka, Heitzmann, Stelzhammer in Hörngl

nudim slavnemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tvrdk, svarim vsakogar pred nakupom event. falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni za najmanjše obroke (K 18-—) najboljši instrument.

Najcenejša izposojevalnica. — Točna postrežba. — Viole od 5 K naprej. — Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. — Uglasevanja in popravila vseh glasbil.

ALFONZ BREZNIK c. kr. izvedenec in učitelj „Glasb. Mat.“

Ljubljana, Kongresni trg št. 15.

2786

SODI

dobro ohranjeni, stari in novi so na prodaj pri **J. Buggenig, Cesta na Rudolfovo železnico 5, Ljubljana.** 2776

Priporočamo 2794

drože (kvas) iz drožarne Josipa Košmerl
Ljubljana, Francišk. ulica št. 8.
Izborna blago! Točna postrežba.
Zahtevajte drože v prid »Slov. Straže!«

Priporočamo novo trgo vino z-

manufaktur-nim blagom

J. CIUHA
preje Jesih & Windischer

Ljubljana
Stari trg št. 1
(prej bazar)
postaja elektr. železnice.

2891
Hiša in zemljišče
v Domžalah je na prodaj.
Kje, se izve pri upravnistvu „Slovenca“.

Vzgojiteljica,

ki poučuje za slovenske in nemške ljudske šole in je zmožna tudi gospodinjstva išče službe pri otrocih v bližini Ljubljane. — Prijazne ponudbe se pošiljajo pod O. T. 23. pošto ležečo Ljubljana. 2903

Južno-štajerska hranilnica v Celju
razpisuje službo 2901

tajnika
Prošnje naj se pošljejo do 15. oktobra t. l.

Miss Farler
English lessons
Dalmatinova ul. 7/II.

Govoriti je mogoče vsak dan od 6. do 7. ure popoldan. 2905

Mlad izobražen mož

z dvema razredoma realke, enim letnikom učiteljskega, vojaščine prost, z dobrimi spričevali in lepo pisavo išče službe. Prijazne ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 4503. 2914

Stalni krajevni agenti

zmožni nemškega jezika se sprejmo ali nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. Ponudbe pod »Merkur«, Brno, Nova ul. 20.

Plahte za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri **Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5.** 2822

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadavni predmeti se dobe pri **Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, št. 5.** 2821

Naznanilo preselitve.

Podpisani si usojam vljudno naznaniti, da se nahaja odslej moja

trgovina z moko

v Šolskem drevoredu št. 8 v Mahrovi hiši zraven mesarja Počivalnika, ter se sl. občinstvu vljudno priporočam za nakup vsake vrste moke. Postregel bodem z najboljšim blagom.

Velespoštovanjem

ANTON JERMAN

trgovca z moko, Ljubljana, Šol. drevored št. 8.

Po svetu.

Novo morilno orožje. Iz Pittsburga, Pa., se poroča, da je Frederick Baugter, lastnik neke tovarne, izumil in napravil novo puško, katera postavlja vse dosedaj izumljene puške. Puška, s katero je mogoče v eni uri oddati en milijon strelcev, deluje brez vsakega šuma in poka. Ker se kroglo ne izstreljujejo s pomočjo stisnjenega zraka, niti s smodnikom ali drugimi razstreljivimi snovmi, niti s kemikalijami, je nova puška res skrivnostna. »Auto Machine Gun Co.«, neka ameriška družba je prevzela novo iznajdbo. Kakor se zatrjuje, je angleška vlada ponudila za patent pet milijonov dolarjev, a ruska vlada celo osem milijonov dolarjev. Trust za smodnik je ponudil baje dvajset milijonov dolarjev; družba pa ne misli patenta izpod \$25.000.000 prodati.

Moč ženskih solz. Iz Varšave poročajo, da so ženske iz Bjelostoka Skrupyja poslane pred časom na šefa grodnovske gubernije pritožbo spisano v ganljivih izrazih, da njihovi možje zanemarjajo svoje družine, ker preveč posejajo gostilne. Predstojnik gubernementa se je prepričal, da je pritožba utemeljena ter je kratkoma ukazal zapreti vse gostilne v Skrupyju, kar se je tudi zgodilo. Tako so zmogale ženske solze.

Najboljše zdravilo proti bogokletstvu in grdemu govorjenju. 15. februarja leta 1908 so poročali angleški listi o sledeči razsodbi: Gospod Boulte je stal zadnjo soboto pred londonskim centralnim sodnim dvorom zaradi bogokletnega govorjenja. Obtoženec je priznal tudi svojo krivdo in je pismeno obljubil, da ne bo nikdar več na javnih shodih niti krščanstva niti sv. pisma napadal, še manj pa žalil verska čustva in versko prepričanje občinstva. Sodnik ga je obsodil v denarno kazen 50 funtov (nad 1000 K) a obenem dostavil, da bo odsedaj naprej vsak tak prestopek strožje kaznoval. Iste nazore o nedostojnosti grdega govorjenja ima tudi uprava južnoavstralskih železnic, ki je nabila po železničnih vozovih tablice s sledečimi besedami: Kdor vpričo pasažirjev bogokletno ali nesramno govori, zapade kazni 5 funtov (100 K). Kako zelo bi bile take tablice tudi pri nas potrebne, posebno v železničnih vagonih in gostilniških sobah! Sedaj imamo nabita samo svarila proti pljuvanju, kakor bi bogokletno in nesramno klanje ne naredilo več kvare in škode kot pa pljunek. Kaj ko bi železniška uprava enkrat se tudi tega lotila!

Nenavadna požrtvovalnost. Vzglede brezmejne požrtvovalnosti urednika za koristi svojega lista nam nudi nek ruski žurnalista, urednik »Kurirja Odesa«. Meščani Odesa in okolice so dobili poizkušeno številko omenjenega lista, v kateri je bilo sledeče nenavadno naznanilo: »G. Boris Ghé, urednik »Kurirja Odesa«, se je izjavil pripravljenega podvreči se sklepu uredniškega kolegija. Gospod Boris Ghé, zelo eleganten mlad mož, se zavezuje tri mesece po izidu tega naznanila peljati eno izmed abonentin »Kurirja Odesa« pred oltar. Bogastvo ali uboštvo, mladost ali starost ne igrajo pri tej poroki nobene vloge, dotična dama bo določena potom srečkanja. Izdajateljstvo »Kurirja Odesa« pa se zavezuje gospodu Borisu Ghé od dneva njegove poroke plačevati 250 rubljev mesečne plače. Poleg tega bo izdajateljstvo po srečkanju določeni dami izplačalo 500 rubljev dote.« Torej vse naročnice »Kurirja Odesa«, naj bodo stare 15 ali 75 let, so uljudno povabljeni vpisati se v listo dam, med katerimi bo določilo srečkanje, katera bo dobila za soproga »zelo elegantnega mladega moža«.

Roparski napad na bukovinsko banko. V Nowosielitzi so napadli ruski roparji podružnico Bančnega društva, kjer so uropali 80.000 kron. Na begu v Rusijo so roparji streljali na železničarje, ki so jih zasledovali. Roparji so ušli v Rusijo.

: Naročajte „Slovenca“ :

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju, — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic.

Stritarjeva ulica št. 6.

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

2094

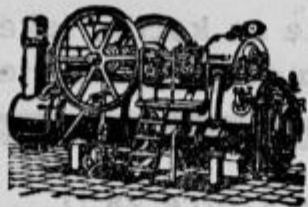
Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskrat brezplačno.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljenjem.

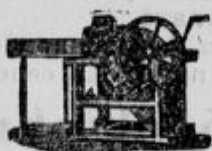
Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 k. s.

obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

3329—26

Dosedaj izdelanih na 720.000 k. s.

MLATILNICE

lahko tekoče z rokami za goniti

mlatilnice vsakovrstne z vrtilom (gepeljni).

mlatilnice z motorjem na bencin (najceneje

gonilna sila) kakor tudi vsi poljedelski stroji po 603

zelo znižanih cenah

pri

Karol Kavšeka nasledniku

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino v Ljubljani, Dunajska cesta 16.

Vsakdo naj se v svojo korist prepriča, preden kupi kak stroj.

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in svetloikalnica na električen obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste!

Perilo za deklice in dečke, za otroke, platno šifon, švicarske vezenine, se kupi zelo ugodno, rjuhe, brisalke, prte, prtiče, nogovice, maje.

Tetra-perilo

za gospode in gospe. Kdor trpi na prehladu reumatizmu, trganju in ishiji, naj le to perilo nosi, ta poskušnja bode vsacega zadovoljila.

Vzorci so vsakemu na razpolago.

1787 (1)

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečistiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

6239

Hiša na prodaj

pred kratkim nova, enonadstropna, s 6 stanovanji, ki se dajo izpremeniti v tri večja stanovanja, v lepem in mirnem kraju, 10 minut od Ljubljane. — Prijeten bi bil ta prostor za kake letovičarje.

Naslov se izve pri upravi lista pod šifro 1000. Posredovalci izključeni. 2562 (6)

Kam pa prijatelj?

V Vižmarje št. 61. Tam prodaja

G. PODREKAR prav prijazno 2701

hišo z vrtom

Podpirajte domačo industrijo!

Franc Ros

Ljubljana.

Sodna ulica.

Špecialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogovice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Šivalni stroji od 70 kron naprej. Pletilni stroji patent „Wiedermann“ je edina in najugodnejša prilika za dober zaslužek, poduk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.

Ker delam brez agentov so cene veliko nižje. 164

Stare nogovice se ceno podpletujejo!

1 kg sivnega okablenega K 2—, boljšega K 240, pol belega prima K 280 belega K 4—, ilnega mehkega puha K 6, prvovrstnega K 7—, 8— in 9—, sivga puha K 6—, 7—, belega finega K 10—, prsnega puha K 12—, od pet kg naprej franco.

Dovršene napolnjene postelje

Iz gostega, trpežnega, rdečega, modrega ali belega inlet (mankin) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 vzglavnicama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim, sivim, puhastim in trpežnim posteljinim perjem K 16—, s pol puhom K 20—, s puh perjem K 24. Posamezne pernice K 10—, 12—, 14—, 16—. Posamezne vzglavnice K 3—, 350, 4—. Pernice 200x140 cm velike K 13, 15—, 18—, 20—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4-50, 5—, 550. Spod. pernice iz najboljš. gradla za postelje 180x110 cm velike K 15—, 18—, razpošila proti povzpetju ali naprej vpičati.

Maks Berger Dešenica 343/a Češki les

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoji.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Črkoslikarija

likarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-email za pode, zid, železo in drugo

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Oljnate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

sobne slikarje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1160

Izdelki solidni.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

Fr. Kapus, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 11. Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke itd.

Sprejemajo se tudi opreme hotelov.

2924

Zmerne cene.

KEILOV LAK

Keilova bela glazura za umivalne mize 90 vin.
Keilova voščena pasta za parket 90 vin.
Kellov zlat lak za okvire 40 vin.
Kellov lak za slamnike v vseh barvah.
Keilova pasta za čevlje 30 vin. se vedno dobiva pri

najboljša prevleka za mehek pod

Leskovec & Meden, Ljubljana.

Postojna: Anton Ditrich. Škofja Loka: Matej Žigon. Kočevje: Fran Loy. Idrija: Valentin Lapajne. Kranj: Franz Dolenz. Radovljica: Oton Homann. Novo Mesto: I. Pleck. Kamnik: Ed. Hajek. Črnomelj: Anton Zure.

2581 (6)

Cenjenim gospodom akademikom in vsem na Dunaju živečim Slovincem priporoča svojo

2820

trgovino s papirjem

obsegajočo bogato zalogo umetniških in pokrajinskih razglednic, kancelijskega, risarskega in slikarskega blaga, pisalnih in risalnih potrebščin, vsakovrstnih kaset, zvezkov in črnilnikov

Mara Staniša, Dunaj VIII., Kochg. 25.

Slovenska tiskalnica

Izborne, preizkušene in od šolskih oblastev priporočene in dovoljene

peči za šole

in za privatna stanovanja

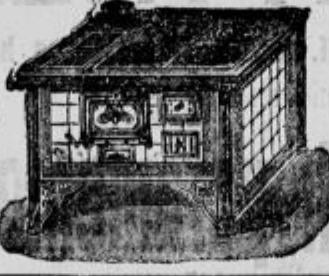
izvirne Meidingerjeve štedilne peči „HELION“

dobavlja najbolje

Prva hořoviška tovarna za special. peči in parilnike za krmo, livarna in izdelovalnica emajlov

Oton Hofmann v Hořovicah. Kraljev. Češka.

Centri na zahtevo zastoj. Solidni zastopniki se iščejo.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana Turjaški trg št. 7 Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847. Najnižje cene. Najsolidnejše blago. Ustanovljena 1847.

3304

Št. 16.397.

Razglas.

Za razširjenje okrajne ceste v Radovljici

na okroglo 9000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 16. oktobra t. l. ob 12. opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopolniti je zapečaten z napisom: »Ponudba za prevzete razširjenja okrajne ceste v Radovljici«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini in pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo podnudbo razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg) ob navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega

Ljubljana, dne 28. septembra 1911.

Najboljša češka tverka! Ceno posteljno perila

1 kg sivga, dobro skubljenega 2 K; boljsega 3 K 40; prima polbelga 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno črnega, snežnega, belega, skubljenega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinjši prsni puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim alvim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem 16 K; s polpuhom 20 K; s puhom 24 K; s samezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 8 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega gradla, 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od 12 K višje franko. Zamena dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.

Genik zastoj in franko. S. BENISCH, v Dešenici št. 318. Češko. Genik zastoj in franko.

Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini usojam si kar najtopleje priporočati svojo bogato zalogo

nagrobni spomenikov

iz najraznovrstnejšega kamna. Zaloga se nahaja v moji delavnici in na dvorišču pokopališkega oskrbnitva. Istotam so na razpolago tudi cementni in kamniti nagrobni okvirji lastnega izdelka. Izvršitev naročin bodisi iz granita, sijenita, labradorja, kraškega in beljaškega marmorja itd., jako točno in z nizkimi cenami. Preskrbujem tudi slike po najnižjih cenah. . . 2750

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Kunovar

kamnoseški mojster Ljubljana novo pokopališče

FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani

Židovska ulica št. 8

priporoča svojo veliko zalogo najnovejših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelinov (Hammerless.) Najnovejši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebščin, kakor tudi potrebščin za ribiše, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

Popravila

izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročene stvari odpošiljam 2887 10 s povratno pošto.

Centri na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Telefon št. 16.

157

Telefon št. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpečih in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.